

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปริญญา

บริหารธุรกิจ

สาขา

บริหารธุรกิจ

คณะ

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Factors Influencing Individuals Retirement Plan Saving Behavior

นามผู้วิจัย นางสาวณภัชชา ธาราชีวิน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ธงชัย ศรีวรรณะ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฒน์ นนทนาธรณ์, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฒน์ นนทนาธรณ์, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Factors Influencing Individual Retirement Plan Saving Behavior

โดย

นางสาวณภัชชา ชาราชีวิน

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฏฐา ชาราชีวิน 2558: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ธงชัย ศรีวรรณนะ, Ph.D. 108 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ 2) ศึกษาระดับอิทธิพลของความรู้ความเข้าใจทางการเงินที่มีต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณ 3) ศึกษาระดับอิทธิพลของทัศนคติเรื่องการออมที่มีต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า

- 1) ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออมเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
- 2) ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินและความรู้เชิงลึกทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการตั้งเป้าหมายการออมเงินเพื่อเกษียณ
- 3) ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินและความรู้เชิงลึกทางการเงินมีอิทธิพลต่อปัจจัยพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน ทางด้านข้อจำกัดของรายได้
- 4) ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินและความรู้เชิงลึกทางการเงิน มีอิทธิพลต่อปัจจัยพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ในการออมเพื่อการเกษียณ
- 5) ระดับทัศนคติการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดของพฤติกรรมการออมเงิน
- 6) ระดับทัศนคติการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้ลึก และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดันพฤติกรรมออมเงินเพื่อการเกษียณ
- 7) ระดับทัศนคติการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการออมเงินเพื่อการเกษียณ

ลายมือชื่อผู้วิจัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Napatchsa Tharacheewin 2015: Factors Influencing Individuals Retirement Plan Saving Behavior. Master of Business Administration, Major Field: Business Administration, Faculty of Business Administration. Thesis Advisor: Mr. Thongchai Srivardhana, Ph.D. 108 pages.

The objectives of this research 1) to study factors influencing individual retirement plan saving behavior; 2) to study financial literacy level influencing saving behavior for retirement plans and 3) to study attitudes towards saving level for retirement plans. Influencing saving behavior for retirement plans. The samples for this research were 400 employees from Bangkok area. This research instrument was a questionnaires. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing by multiple regression. This research found that:

- 1) Financial literacy and affective attitude towards influence of retirement plan saving behavior.
- 2) Level of basic financial knowledge and financial literacy influencing pull factor of retirement plan saving behavior.
- 3) Level of basic financial knowledge and financial literacy influencing push factor of retirement plan saving behavior.
- 4) Level of basic financial knowledge and financial literacy influencing able factor of retirement plan saving behavior.
- 5) Level of attitude towards of cognitive attitude towards and behavior of attitude toward influencing pull factor of retirement plan saving behavior.
- 6) Level of attitude towards of cognitive attitude towards affective attitude towards and behavior attitude towards influencing push factor of retirement plan saving behavior.
- 7) Level of attitude towards of cognitive attitude towards and behavior attitude towards influencing able factor of retirement plan saving behavior.

Student' s signature

Thesis Advior's signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบพระคุณ ดร.ชงชัย ศรีวรรณนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง และเอาใจใส่ดูแลในการทำวิจัย ตั้งแต่เริ่มเขียน โครงการวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในทุกๆ ขั้นตอน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ พนักงาน บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) บลจ.บัวหลวง ทีมงานและลูกค้าที่รักทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและมีส่วนให้การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่สาว เครือญาติและครอบครัว ธาราชีวิน ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น พยายามในการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดจนบูรพคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ชีวิตในหลายๆด้านให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ณภัชชา ธาราชีวิน
มกราคม 2558

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
สมมติฐานการวิจัย	8
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวคิดวัฏจักรชีวิต	10
แนวคิดทฤษฎีการออมเงิน	12
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม	13
ปัจจัยที่มีผลต่อการออม	13
ตัววัดค่าพฤติกรรมการออม	14
ประโยชน์ของการออม	14
ทฤษฎีแรงจูงใจหรือเหตุจูงใจ	15
ทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ	17
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	19
ทฤษฎีด้านทัศนคติ	20
ทฤษฎีการวัดทัศนคติ	22
ลักษณะสำคัญของทัศนคติ	23
ประเภทของทัศนคติ	24

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	24
ทัศนคติการออม	25
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	26
พฤติกรรมการออม	30
ผลิตภัณฑ์การออมเงินเพื่อการเกษียณ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเงิน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมการออมเงิน	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน	42
กรอบแนวคิดวิจัย	43
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	44
กลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	45
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	53
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์	54
ผลการวิจัย	54
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ลักษณะข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	55
ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	60
ข้อวิจารณ์	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย	86
ผลการทดสอบสมมติฐาน	87
ข้อเสนอแนะ	88
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	89
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	90
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	95
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	106
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	56
4.2	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร	60
4.3	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	61
4.4	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับระดับความรู้พื้นฐานทางการเงิน	62
4.5	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับระดับความรู้เชิงลึกทางการเงิน	62
4.6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	62
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ	63
4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ลึก	64
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้วพฤติกรรมกรรมการเกิดพฤติกรรม	64
4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยผลักดันพฤติกรรม การออมเพื่อการเกษียณ	66
4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคล เพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	66
4.13	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติเรื่องการออมเงินต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ	67
4.14	การตรวจสอบตัวแปรอิสระความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติเรื่องการ ออมเงินสามารถทำนายพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ	68
4.15	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ	68
4.16	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรมการ ออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	69
4.17	การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินสามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	70
4.18	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินกับ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.19	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรม การออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักคั้น	71
4.20	การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน สามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณเกี่ยวกับปัจจัยหลักคั้น	72
4.21	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักคั้น	72
4.22	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคล เพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	73
4.23	การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินสามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	74
4.24	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินกับ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	74
4.25	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณเกี่ยวกับปัจจัยเชิงดูค	75
4.26	การตรวจสอบตัวแปรอิสระทัศนคติเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงดูค	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.27	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรที่สนใจเรื่องการออมกับพฤติกรรม การออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	77
4.28	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัย ผลักดัน	78
4.29	การตรวจสอบตัวแปรอิสระที่สนใจเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน	78
4.30	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรที่สนใจเรื่องการออมกับพฤติกรรม การออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน	79
4.31	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัย สนับสนุน	80
4.32	การตรวจสอบตัวแปรอิสระที่สนใจเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	81
4.33	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรที่สนใจเรื่องการออม กับพฤติกรรมการ ออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	81
4.34	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	83

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางผนวกที่

หน้า

ข 1   ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

106

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	อายุคาดหมายเฉลี่ยการเพิ่มอายุเกษียณของประชากรโลกแยกตามภูมิภาค	2
1.2	แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทย	3
1.3	ข้อมูลออมทรัพย์ในประเทศไทย	4
2.1	วงจรชีวิตของคนทั่วไป	10
2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรชีวิตและความมั่งคั่ง	11
2.3	โครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	32
2.4	โมเดล ความสัมพันธ์ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน	41

บทที่ 1

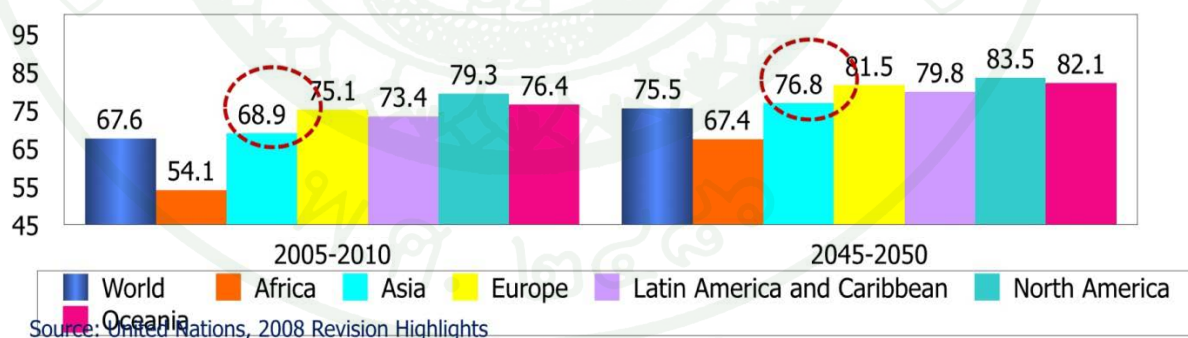
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากการวิจัยประชากรโลก (World Population Prospects The 2013 Revision) พบว่าทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและเศรษฐกิจ อัตราส่วนของประชากรผู้สูงอายุ มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ในหลายประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงนี้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศเป็นอย่างยิ่ง การเกษียณอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งถอนตัวออกจากการทำงานประจำที่ทำอยู่ และจะไม่มีรายได้ประจำจากการทำงาน โดยช่วงอายุขึ้นอยู่กับอาชีพและข้อบังคับของหน่วยงาน แต่ละองค์กร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 55-60 ปี หรือ ในบางแห่งยังคงรับบุคคลที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม การเกษียณ ย่อมหมายถึง การไม่มีรายได้จากงานประจำ แต่รายจ่ายยังคงดำเนินต่อไป จากข้อมูลข้างต้น โครงสร้างของประชากรไทยกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เช่นกัน โดยดัชนีผู้สูงอายุ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และสวัสดิการของผู้สูงอายุลดลงอย่างต่อเนื่อง แหล่งรายได้ของผู้สูงอายุ ที่มาจากเงินบำนาญ เงินบำเหน็จ ดอกเบี้ยจากเงินออม และเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุ รวมกันคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับสัดส่วนของแหล่งรายได้ที่ผู้สูงอายุได้รับ ซึ่งส่วนใหญ่แหล่งเงินได้ของผู้สูงอายุ มาจากครอบครัวและลูกหลานที่อยู่ในวัยทำงาน และจากเงินสะสมของผู้สูงอายุเอง นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนี้ ยังส่งผลถึงเรื่องการขยายอายุเกษียณเพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม พบว่า สาเหตุหลักที่ทำให้มีการขยายอายุการเกษียณนั้น เนื่องมาจาก ปัญหาทางการเงิน เพราะเตรียมเงินไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีพในวันที่เกษียณ ถึงแม้ว่า ในระหว่างช่วงอายุการทำงาน จะมีการเก็บออม หรือ มีสวัสดิการจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นระบบที่เป็นทั้งภาคบังคับ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.), กองทุนประสัจคม รวมถึงภาคสมัครใจ เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ, กองทุนเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF), ประกันชีวิตแบบบำนาญ หรือรูปแบบเงินออมระยะยาวเพื่อการเกษียณต่างๆ ก็ตาม แต่ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมเงินเพื่อการเกษียณไม่เพียงพอ ยังคงมีให้เห็นอย่างมากมาย ตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนผู้สูงอายุที่มาก

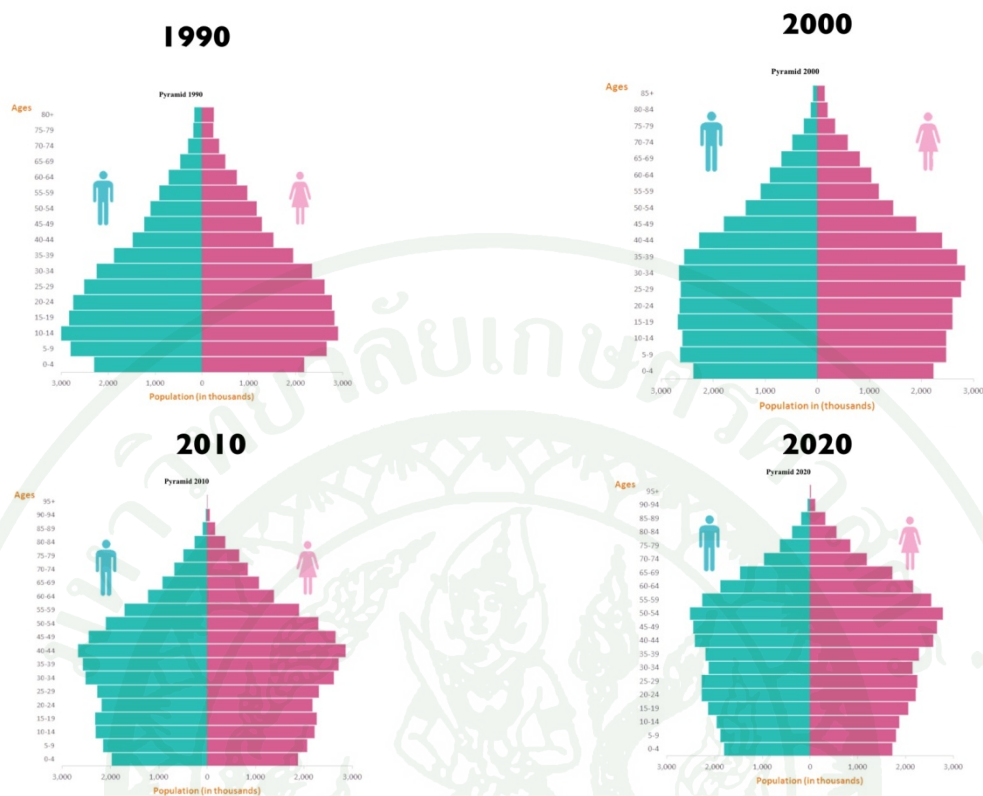
ที่สุดในโลก อายุขัยเฉลี่ยของผู้หญิงญี่ปุ่น 86 ปี ผู้ชาย 80 ปี อัตราส่วนของผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมีจำนวน 1 ใน 4 ของประชากร 128 ล้านคน และคาดว่าตัวเลขดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นเป็น 40 เปอร์เซ็นต์ ในอีกครึ่งศตวรรษข้างหน้า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ภาครัฐต้องนำเงินจำนวนมากเพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในประเทศแทนที่จะนำไปพัฒนาประเทศชาติในด้านอื่นๆ และจากข้อมูลประชากรของคนไทย พุทธศักราช 2557 พบว่า ประชากรผู้สูงอายุจะมีอายุหลังจากเกษียณ (อายุ 60 ปี) จะมีชีวิตยืนยาวขึ้นจากอดีตโดยเพศชายจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีก 20 ปี และเพศหญิงจะมีชีวิตอยู่ต่อไปอีก 23.2 ปี (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557) ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลเช่นเดียวกับในหลายๆประเทศที่มีประชากรผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก ทำให้ศักยภาพในการขับเคลื่อนประเทศลดลง รวมถึงปัญหาการดำรงชีพของผู้สูงอายุ ที่จะเป็นอุปสรรคมากขึ้น

นอกจากนี้ ปัญหาที่เราต้องเผชิญ คือ ศัตรูของเงินออม ซึ่งเรียกว่า เงินเฟ้อ เป็นสิ่งที่ทำให้ค่าของเงินลดลง อำนาจการใช้จ่ายเงินลดลง ส่งผลเชิงลบต่อเงินออมเป็นอย่างมาก สามารถอธิบายให้เห็นอย่างชัดเจน ด้วยกฎ 72 นั่นคือ หากอัตราเงินเฟ้อ อยู่ที่ 4% เมื่อเวลาผ่านไป 18 ปี (72หารด้วย 4) ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ค่าของเงินจะลดลง ครึ่งหนึ่ง ภายในระยะเวลา 18 ปี นั่นหมายความว่า เงินที่เตรียมไว้ใช้ยามเกษียณ อาจจะไม่เพียงพอในการดำรงชีพในอนาคตได้ ดังนั้น การวางแผนทางการเงิน จึงเข้ามามีบทบาทที่มีความสำคัญ ต่อการจัดสรรการวางแผนเงินออม เพื่อช่วยให้แผนการเงินเป็นไปได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ในอนาคตมากขึ้น

ภาพที่ 1.1 อายุคาดหมายเฉลี่ยการเพิ่มอายุเกษียณของประชากรโลกแยกตามภูมิภาค

ที่มา: World population prospects: The 2006 Revision, Department of Economic and Social Affairs, United Nations

ภาพที่ 1.2 แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทย
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555)

จากการสำรวจ บัญชีออมเงินของคนไทย ซึ่งเป็นการจัดการเบื้องต้นของการวางแผนการเงินพบว่า 89.79 เปอร์เซ็นต์ ของบัญชีเงินออม ประมาณ 60,917,815 บัญชี ในประเทศไทยมีเงินในบัญชีไม่ถึง 50,000 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คนไทยมีเงินออมน้อย ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในปัจจุบัน รวมถึงรายจ่ายระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว

จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนบัญชีออมทรัพย์ (บัญชี)
ไม่เกิน 50,000 บาท	68,326,626
50,000 – 100,000	3,357,542
100,001 – 200,000	2,663,151
200,001 – 500,000	2,306,479
500,001 – 1,000,000	1,030,845
1,000,001 – 10,000,000	952,770
10,000,000 – 25,000,000	51,182
25,000,001 – 50,000,000	14,559
50 ล้าน – 100 ล้าน	5,691
100 ล้าน – 200 ล้าน	2,172
200 ล้าน – 500 ล้าน	1,079
เกิน 500 ล้าน	505

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย 10 ก.ค. 2555

ภาพที่ 1.3 ข้อมูลออมทรัพย์ในประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2555)

จากการสำรวจหนี้สินต่อครัวเรือน ของคนไทยทั่วราชอาณาจักร ปี 2556 พบว่า มีจำนวนหนี้สิน 159,492 บาทต่อครัวเรือน และเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนในรอบ 9 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ลดลงจากปี 2547 อยู่ที่ 7 เท่า และลดลงมาเหลือ 5.8 เท่าในปี 2554 แต่กลับเพิ่มขึ้นมากในปี 2556 มาอยู่ที่ 6.3 เท่า (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556)

จากข้อมูลบัญชีเงินออมและจำนวนหนี้สิน ในครัวเรือนของสังคมไทย คนไทยอาจจะไม่มีความพร้อมในการเตรียมเงินให้เพียงพอเพื่อดำรงชีพในวันเกษียณได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องและมีปัจจัยใดบ้างที่สามารถช่วยให้คนได้ตระหนักและตัดสินใจเตรียมความพร้อมก่อนถึงวัยเกษียณ ด้วยการสร้างพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเกษียณของแต่ละบุคคล ทำให้ไม่เป็นภาระของประเทศชาติ ในการแบ่งงบประมาณการพัฒนาประเทศ มาจุนเจือเพื่อช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุที่มีเงินไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในวันเกษียณ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
2. เพื่อศึกษาระดับอิทธิพลของความรู้ความเข้าใจทางการเงินที่มีต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
3. เพื่อศึกษาระดับอิทธิพลของทัศนคติการออมที่มีต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ จะทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น พนักงานบริษัทเอกชน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มคนที่อยู่ในวัยทำงานอายุระหว่าง 25-55 ปี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำแนกออกเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้ารับอบรมหลักสูตรทางการเงิน

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) ความรู้พื้นฐานทางการเงิน

2) ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

2.1.3 ทักษะการออมเงิน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

- 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ
- 2) ด้านความรู้สึกรู้สึก
- 3) ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

2.2 ตัวแปรตาม พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณประกอบด้วย 3 ปัจจัย

2.2.1 พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงจุด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ

ได้แก่

- 1) เป้าหมายการออม
- 2) การปลูกฝังความเชื่อ
- 3) มาตรฐานค่านิยม
- 4) นิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี

พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยเชิงจุด คือ การตั้งเป้าหมายการออมเงินในแต่ละช่วงของชีวิต โดยการตั้งเป้าหมายการออมนั้นส่วนใหญ่จะมาจากการปลูกฝังความเชื่อถึงความสำคัญของการออมเงินที่มาจากครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ รวมถึงมาตรฐานค่านิยม และนิสัยขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตของบุคคลนั้นๆ

2.2.2 ปัจจัยผลักดัน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ความคาดหวัง
- 2) ข้อผูกพัน
- 3) แรงเสริม

พฤติกรรมกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน คือ ปัจจัยภายในที่เกิดขึ้นมาจาก ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่มีต่อตนเองและครอบครัว โดยผลักดันมาจาก ความคาดหวัง ภายในที่ต้องการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ โดยมีข้อผูกมัดที่มี ต่อสิ่งที่ต้องกระทำ เป็นแรงเสริมในการผลักดันให้กระทำ

2.2.3 ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) โอกาส
- 2) ความสามารถ
- 3) การสนับสนุน

พฤติกรรมกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน คือ ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน ในเรื่องเครื่องมือทางการเงิน ที่จะช่วยบริหารจัดการ โดยเรียนรู้วิธีการ การทำงานของ เครื่องมือทางการเงินให้บรรลุเป้าหมายการออมนั้นๆ เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ที่จะช่วยสร้างผลตอบแทนที่สามารถชนะเงินเฟ้อ ผลิตภัณฑ์ที่ช่วยจัดการด้านภาษี ฯลฯ เพื่อสนับสนุน พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการวางแผนเงินออมเพื่อการเกษียณ
3. ส่งเสริมให้กลุ่มสถาบันการเงินต่างๆมีแนวคิดในการผลิตนวัตกรรมทางการเงินที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ในการวางแผนการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ โดยแบ่งออกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้
  - 1.1 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
  - 1.2 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อปัจจัยผลักดันพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
  - 1.3 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
2. ระดับทัศนคติเรื่องการออมเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ โดยแบ่งออกเป็นสมมติฐานย่อย ดังนี้

2.1 ระดับทัศนคติการเรื่องการออมมีอิทธิพลต่อปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

2.2 ระดับทัศนคติการเรื่องการออมมีอิทธิพลต่อปัจจัยผลักดันพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

2.3 ระดับทัศนคติการเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

นิยามศัพท์

พนักงานบริษัทเอกชน (Employee) หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานประจำ อยู่ในองค์กรภาคเอกชน ซึ่งประกอบไปด้วย พนักงานระดับทั่วไป พนักงานระดับปฏิบัติการ (เจ้าหน้าที่) พนักงานระดับหัวหน้างาน (ผู้จัดการ) พนักงานระดับผู้บริหาร

ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง การอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน มีความรู้ความสามารถในการสื่อความหมาย แปลความ ตีความ แสดงความคิดเห็นพื้นฐานความรู้ทางเศรษฐกิจและแนวคิดทางการเงิน รวมถึงความรู้ความเข้าใจวินัยทางการเงิน รู้จักวางแผน และสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดี เพื่อให้ตนเองมีสุขภาพทางการเงินที่ดี

การออมเงิน (Saving) หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ($\text{Incomes} - \text{Expenses} = \text{Saving}$) หรือ รายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายแล้วนำมาเก็บสะสมที่ละเล็กละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

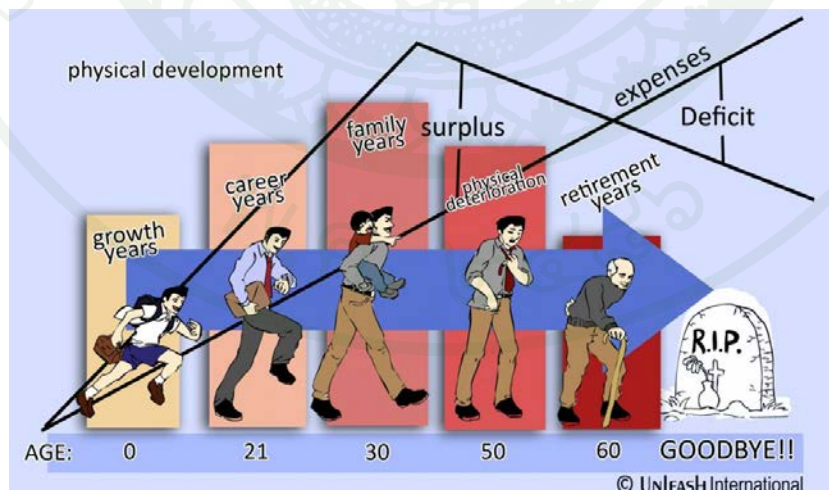
บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในบทนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาซึ่งเกี่ยวกับการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ โดยได้ศึกษาค้นคว้าจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

แนวคิดวัฏจักรชีวิต

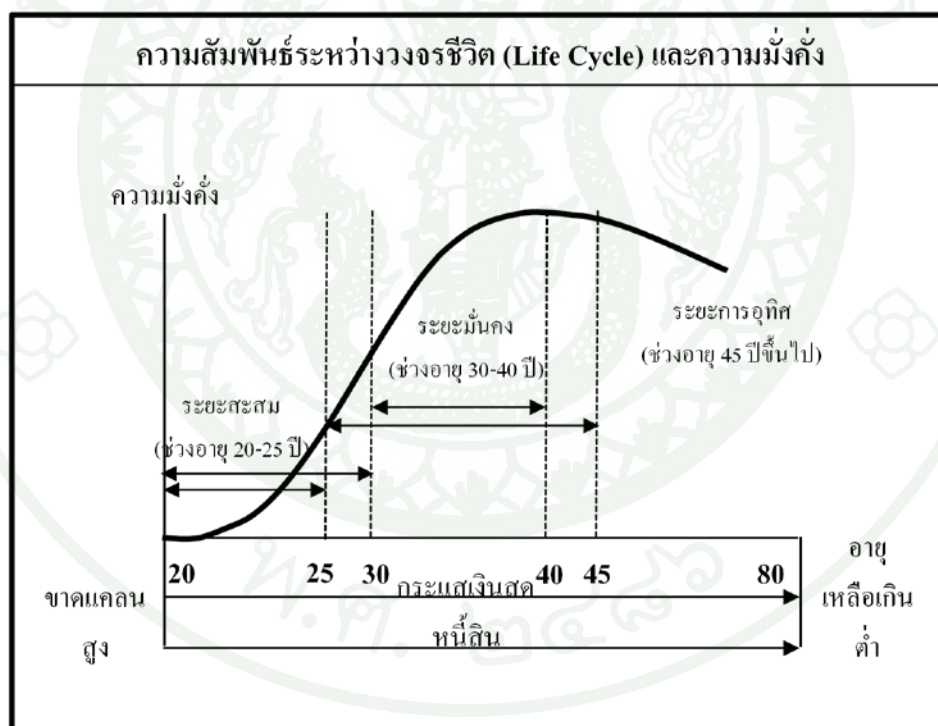
วงจรชีวิตของคนทั่วไป เริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ซึ่งในระหว่างชีวิต นั้นช่วงเยาว์วัยจะได้รับการเลี้ยงดูจากผู้เป็นพ่อแม่ ให้ได้รับการศึกษาจนสามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง จากนั้นก็เริ่มมีครอบครัว ใช้ชีวิตไปจนเข้าสู่วัยเกษียณและเสียชีวิตในที่สุด จากวงจรชีวิตนี้ หากกล่าวถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะพบว่าเราจะมีค่าใช้จ่ายเงินตลอดช่วงอายุและจะมากขึ้นตลอดช่วงอายุ เช่นเดียวกันในขณะที่ รายได้จะสูงขึ้นและจะเริ่มลดลงในที่สุด ในวันที่เกษียณ

ภาพที่ 2.1 วงจรชีวิตของคนทั่วไป

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2555)

จากแนวคิดดังกล่าวจะพบความสัมพันธ์ระหว่างวงจรชีวิต และความมั่งคั่ง ในชีวิตของเรา จะประกอบด้วยช่วงชีวิต 3 ระยะ คือ ช่วงที่ 1 ระยะสะสม เป็นช่วงหลังจากที่สำเร็จการศึกษา เพื่อเข้าสู่การทำงาน โดยมากจะอยู่ในช่วงอายุ 20-25 ปี เป็นช่วงที่มีรายรับค่อนข้างจำกัด เงินเก็บออมน้อย แนวโน้มการเป็นหนี้ค่อนข้างสูง ช่วงที่ 2 ระยะมั่นคง เป็นช่วงเข้าสู่วัยกลางคน มีอายุประมาณ 30-40 ปี ช่วงนี้จะเริ่มมีความมั่งคั่ง รายได้มีมากกว่ารายจ่าย มีเงินเหลือเพียงพอที่จะเก็บออมรวมถึงมีทรัพย์สินในระดับหนึ่ง เป็นช่วงที่จะเริ่มสร้างครอบครัว ประกอบกับคนในช่วงนี้มีสุขภาพแข็งแรง จึงควรเป็นช่วงที่ต้องเริ่มสะสมเงิน และเรียนรู้วิธีการจัดสรรเงินออมให้กองงยขึ้น และช่วงที่ 3 ระยะอุทิส โดยมากจะเริ่มเข้าสู่วัยเกษียณ ส่วนใหญ่มีฐานะทางการเงินมั่นคงในระดับหนึ่งแล้ว มักจะเก็บเงินไว้ใช้ในวัยบั้นปลายชีวิต เพื่การดำรงชีพและการรักษาพยาบาล (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2553)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรชีวิตและความมั่งคั่ง

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553)

แนวคิดทฤษฎีการออมเงิน

ความหมายของการออม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุขใจ น้ำฟูค (2541) ได้ให้ความหมายของการออม คือ การใช้จ่ายเงินอย่างรู้ค่า คิดก่อนซื้อ คิดก่อนใช้ และการมีกระแสเงินสดรับมากกว่ากระแสเงินสดจ่าย เก็บสะสมไว้ใช้ในยามที่จำเป็น

ภราดร ปริดาศักดิ์ (2550) ให้ความหมายการออม คือ การกั้นเงินเงินรายได้ส่วนหนึ่งเอาไว้ โดยไม่นำเงินส่วนนี้ออกไปใช้ เป็นการเก็บเงินเพื่ออนาคต รายได้ส่วนนี้ จะเรียกว่า “เงินออม” (Savings)

พรพรรณ วัฒนวิชัย (2545) ให้ความหมายการออม เป็นการเก็บสะสมรายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้จ่าย หรือเป็นรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนาคต

รัชนี ยศถามิ (2551) การออมคือรายได้ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว จะมีส่วนที่เหลือ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยไปนี้เรียกว่า เงินออม

จากความหมายของการออมดังกล่าวสรุปได้ว่าการออม คือ รายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว จะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้เรียกว่าเงินออม โดยทั่วไป การออมเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคล นั้นมีรายได้มากกว่ารายจ่ายของเขา ทางที่จะเพิ่มเงินออมให้แก่บุคคล อาจทำได้โดยการพยายามหาทางเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นด้วยการทำงานที่มากขึ้นใช้เวลาว่างในการหารายได้พิเศษ หรือปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมีรายได้สูงขึ้น เป็นต้น นอกจากนั้นควรลดรายจ่ายลงด้วยการรู้จักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมก็จะทำให้มีการออมเกิดขึ้นได้เหมือนกัน

การออม คือ การเก็บสะสมทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งการออมส่วนใหญ่ มักจะอยู่ในรูปของเงินฝากกับธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน เมื่อเรามีเงินเหลือใช้ทุกเดือน สิ่งที่เราควรคำนึงถึง คือ เราจะจัดการกับเงินที่เหลือใช้นั้นอย่างเหมาะสมได้อย่างไร เพื่อให้เงินออมเพิ่มมากขึ้น โดยทั่วไปเรามักจะเก็บในรูปเงินสดหรือฝากธนาคาร บริษัทเงินทุน ซึ่งเราจะเรียกวิธีการนี้ว่า การออม หรือ ถ้าใช้วิธีการซื้อทองรูปพรรณ ทองแท่ง หรือที่ดิน

เก็บไว้ ซึ่งข้อพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หรือหลักทรัพย์อื่นๆก็จะเข้าลักษณะที่เรียกว่า การลงทุน

ความสำคัญของการออม คือ เงินออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ นอกจากนี้เงินออมยังใช้สำหรับแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นอย่างคาดไม่ถึงของบุคคลได้ด้วย ดังนั้นบุคคลควรมีการออมอย่างสม่ำเสมอในชีวิต ซึ่งระดับของการออมของแต่ละบุคคลอาจจะแตกต่างกันไปตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล กล่าวคือ เป้าหมายยิ่งสูงระดับการออมก็ยิ่งสูงตามไปด้วย

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม

การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย เมื่อได้รับรายได้ หลังจากหักภาษีออกแล้ว รายได้ที่เหลือ คือ รายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายได้จริง เพื่อการอุปโภคบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้สะสม เรียกการออมเงินส่วนส่วนนี้ว่า “การออมทรัพย์” หากพิจารณาดูแล้ว จะพบว่าการออมเปรียบเป็นส่วนรั่วของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสรายจ่ายในช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ รายจ่าย และเงินออมได้ดังนี้

$$Y = S + C$$

โดยที่

Y คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง

C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

S คือ ปริมาณเงินออม

ปัจจัยที่มีผลต่อการออม

Katona (1975) พบว่า เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการออมที่เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์กับจิตวิทยาว่า การออมของคนเรานั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสองประการคือ ความสามารถที่จะออม และความเต็มใจที่จะออม ความสามารถที่จะออมเป็นผลมาจากรายได้ที่สามารถ

นำมาจับจ่ายใช้สอยได้ ส่วนความเต็มใจที่จะออม สามารถวัดได้จากค่าที่คนเรามีทัศนคติที่ดีต่อการออม

ตัววัดค่าพฤติกรรมการออม

สำหรับตัววัดค่าพฤติกรรมการออมที่นิยมใช้กัน คือ APS (Average Propensity to Save: ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่ารายได้ 1 หน่วย คร่าวๆ จะทำการออมเก็บไว้เท่าไร บ่งชี้ให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ที่กระทบต่อพฤติกรรมการออมว่ามีมากน้อยเพียงใด

การปฏิบัติเกี่ยวกับเงินออมที่ดี โดยการจัดทำงบประมาณเงินสดส่วนบุคคลขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าแต่ละเดือนจะมีเงินคงเหลือเป็นเงินออมเท่าไร โดยได้เสนอแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้ ทำงบประมาณรายได้และรายจ่ายเพื่อจะรู้ว่าเงินเหลือที่จะเก็บออม ได้เท่าไรเมื่อทำงบประมาณ และได้ทราบว่า สามารถเก็บออมได้เท่าไรแล้วให้กันเงินออมส่วนนั้นไปฝากธนาคารทันที โดยเงินออมควรเปิดบัญชีแยกต่างหากจากบัญชีที่ไว้สำหรับใช้จ่ายทั่วไป และบัญชีนี้ไม่ควรเบิกถอนได้ง่าย รายได้ที่ได้รับจากการออม เช่น ดอกเบี้ยที่ได้รับ ควรนำไปลงทุนต่อ (Re-investment) ทันที เพื่อให้เงินออมงอกเงยขึ้นไปอีก นำเงินออมไปลงทุนหาผลประโยชน์อย่างถูกวิธี โดยที่ให้ความปลอดภัยและก่อประโยชน์มากที่สุด

นอกจากนี้การเก็บเงินออม ไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็นการสูญเสียรายได้ที่ควรได้รับ ดังนั้นเงินออมควรเก็บไว้ที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยฝากธนาคาร สถาบันการเงินต่างๆ หรือเก็บออมในรูปแบบการซื้อหลักทรัพย์หรือตราสารที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้และสามารถเปลี่ยนมาเป็นเงินสด (สุุดใจ น้ำฟูุด และอนุชานาฎ เจริญจิตรกรรม, 2551)

การออมเงินเพื่อการเกษียณ การออมที่มีลักษณะผูกพันระยะยาว ระหว่างเงินออมกับตัวกลาง วัตถุประสงค์เพื่อสะสมไว้ใช้ในการครองชีพในวัยเกษียณซึ่งไม่มีรายได้

ประโยชน์ของการออม

ประโยชน์ของการออม คือ การที่เรามีเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน หรือไว้ใช้ในช่วงหลัง

เกษียณอายุ และอาจมีผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผลเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การออมยังช่วยสร้างหลักประกันให้กับชีวิตของตนในระหว่างที่ทำงาน สร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต เพื่อให้มีเงินใช้ในยามชราเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพรวมถึงค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยไม่เป็นที่ระลึกลหลาน และสังคม (จุฑารัตน์ วันดี, 2551)

ทฤษฎีแรงจูงใจหรือเหตุจูงใจ

แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ แรงจูงใจ ตามพจนานุกรม (Dictation of Management) ของทอส และคาร์โรลล์ (Tois and Carroll, 1982) หมายถึงแรงขับของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

นิรณาภา (2556) ได้สรุป การจูงใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นได้จาก พฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช้เป็นเพียงการตอบสนอง สิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่การตอบสนองสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ แรงจูงใจจะทำให้บุคคลเลือกพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสมที่สุดในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างออกไป

แรงจูงใจ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives)

แรงจูงใจภายใน เป็นสิ่งที่ผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่าความพอใจความต้องการ ฯลฯ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives)

แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งที่ผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่น การได้รับรางวัล ชื่อเสียง เกียรติยศ คำชม หรือยกย่อง แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

ที่มาของแรงจูงใจ มาจากหลายสาเหตุที่สำคัญพอสังเขป ดังนี้

1. ความต้องการ (Need) เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุลทำให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้ตัวเอง ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ นักจิตวิทยาแต่ละท่านอธิบายเรื่องความต้องการในรูปแบบต่างๆกัน ซึ่งสามารถแบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภท ทำให้เกิดแรงจูงใจ

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม

แรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมากเป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อฝูง เพื่อนร่วมงาน เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้ รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมซึ่งในบางวัฒนธรรมหรือบางสังคมจะมีอิทธิพลที่เข้ม แข็งและเหนียวแน่นมาก ความแตกต่างของแรงจูงใจด้านสังคมและแรงจูงใจด้านร่างกาย คือแรงจูง ใจในด้านสังคม เกิดจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกด้วยความต้องการของตนเองมากกว่าผลตอบแทนจากวัตถุและสิ่งของ

3. แรงขับ (Drives) เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกายและสิ่งเร้าจากภายในตัวบุคคล ความต้องการและแรงขับมักเกิดควบคู่กัน เมื่อเกิดความต้องการแล้วความต้องการนั้นไปผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่าเป็นแรงขับ

4. สิ่งล่อใจ (Incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้ถือเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น การตั้งรางวัลให้กับการกระทำที่น่าชื่นชม

5. การตื่นตัว (Arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมจะแสดงพฤติกรรมสนองพร้อมที่จะคิดทำงาน กล้ามเนื้อพร้อมที่จะเคลื่อนไหวหนักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะลงแข่ง จากการศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์มีความตื่นตัว 3 ระดับ คือ

5.1 การตื่นตัวระดับสูงจะตื่นตัวมากไปจนกลายเป็นตกใจ หรือตื่นเดินเกินไป

5.2 การตื่นตัวระดับกลางคือระดับตื่นตัวที่ดีที่สุด

5.3 การตื่นตัวระดับต่ำมักจะทำให้ทำงานน้อยชงานเสร็จช้า

6. การคาดหวัง (Expected) เป็นการตั้งความปรารถนาที่จะเกิดขึ้นของบุคคลในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

7. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) เป็นการกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายปลายทางของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคลจัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลผู้นั้นในการทำงาน ธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพควรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานเพราะจะส่งผลให้การทำงานมีแผนในการดำเนินการ เหมือนการเดินเรือที่จะต้องมีการเข็มทิศ เพื่อที่จะไปถึงเป้าหมายนั่นเอง

ทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจ

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow ในปี ค.ศ.1943 Abraham Maslow (ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัย Brandies หนึ่งในนักวิจัยคนแรกๆของการศึกษาเรื่องการจูงใจ) ผู้ซึ่งค้นพบทฤษฎีความต้องการเป็นลำดับขั้นของมนุษย์ ซึ่งอธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ มีการแบ่งลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปสูง (Hierarchy and Needs) และเป็นทฤษฎีที่ยอมรับแพร่หลาย สมมติฐานดังกล่าวมีความเกี่ยวกับ พฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้ (Maslow, 1954: 80-106)

1. มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ซึ่งความต้องการนั้นขึ้นอยู่กับขนาดที่ต้องการ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการอื่น เข้ามาแทนที่ ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. เมื่อความต้องการนั้น ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ดังนั้น ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงจะเป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการ

ตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับสูงจะมีการเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

4. ทฤษฎีของมาสโลว์ได้แบ่งลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ไว้ 5 ชั้น จากต่ำไปสูง โดยมีลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Needs) ดังนี้

4.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น

4.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อการอยู่รอด ซึ่งเป็นความต้องการที่ระดับสูงขึ้น เช่น ความต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เป็นต้น

4.3 ความต้องการมีส่วนร่วม (Social Needs) หรือความต้องการด้านสังคม หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and Belongingness Needs) ความต้องการทั้งการให้และการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคมที่อยู่ ความต้องการให้ได้การยอมรับ เป็นต้น

4.4 ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) ซึ่งเป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว (Self-esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม เป็นความภูมิใจในตนเอง มีความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคนมีคุณค่า ให้ได้มีการเคารพนับถือ ความสามารถ ความรู้ ความสำเร็จ ศักดิ์ศรี และมีชื่อเสียงที่ดีในสังคม

4.5 ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลใดบรรลุความต้องการในขั้นนี้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งอย่างได้สำเร็จ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน

ความรู้ หมายถึง การรวบรวมความคิดของมนุษย์ จัดให้เป็นหมวดหมู่สามารถประมวลผลของข้อมูลที่สอดคล้องกัน และนำมาใช้ประโยชน์ได้ (ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์, 2540: 24) ความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการทางจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลครุ่นคิดถึงสิ่งนั้น และสามารถใช้นิทัศน์ (Concept) เพื่อจัดการกับสิ่งนั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ และสามารถถ่ายทอดรวมถึงการสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับได้ (ไพศาล หวังพาณิชย์, 2526; ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์, 2540; เกศินี จุฑาวิจิต, 2540) ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน หรือ การอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้ความสามารถสื่อความหมาย แปลความ ตีความ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ทางเศรษฐกิจและแนวคิดทางการเงิน

ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน หมายถึง ชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้ปัจเจกสามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลครบถ้วน ตั้งแต่เรื่องการหารายได้ การออม การลงทุน การจัดการทำงบประมาณรายรับรายจ่าย การจัดการหนี้ และการวางแผนทางการเงิน (สฤณี อาชวานันทกุล, 2013)

ความรู้เรื่องทางการเงิน หมายถึงความรู้และความเข้าใจแนวความคิดที่เกี่ยวกับการเงิน ความเสี่ยงทางการเงิน รวมถึงทักษะ แรงจูงใจ และความเชื่อมั่นที่จะใช้ความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ ในการตัดสินใจที่มีประสิทธิผล ในหลากหลายบริบททางการเงิน เพื่อปรับปรุงความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของปัจเจกและสังคม และช่วยให้สามารถมีส่วนร่วมในชีวิตทางเศรษฐกิจ (Lusardi and Mitchell, 2007)

ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน หรือ การอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้ความสามารถสื่อความหมาย แปลความ ตีความ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ทางเศรษฐกิจและแนวคิดทางการเงิน จากการศึกษา ความสามารถทางการเงิน และ การจัดการทางการเงิน ในกลุ่มครัวเรือน พบว่า พฤติกรรมการใช้เงิน ไม่สามารถจัดการเงินของครอบครัวให้มีประสิทธิภาพ ขอบการที่คาดไม่ถึง คือ การละเลยการออมเพื่อเตรียมแผนการเกษียณ แทนที่จะเป็นแผนสำคัญ

ที่จะต้องเตรียม (Lusardi, 2004 และ Lusardi and Mitchell, 2007) จากปัญหาดังกล่าว นักวิจัย จึง ออกแบบวิธีการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานความ เข้าใจ และ ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถาม ที่สามารถทดสอบและระบุระดับความรู้ ความเข้าใจ ได้ โดยรายละเอียดของแบบสอบถาม จะแบ่ง คำถามเป็น 2 ส่วน ใหญ่ คือ 1. พื้นฐาน ความเข้าใจ ประกอบด้วย จำนวนตัวเลข ดอกเบี้ยทบต้น อัตราเงินเฟ้อ มูลค่าเงินตามเวลา ภาวะ เศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อค่าของเงิน 2. ความรู้เชิงลึกทางการเงิน ซึ่งเกี่ยวกับ 2.1) ความรู้ในการ ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ เช่น ตราสารทุน ตราสารหนี้ พันธบัตร เงินฝาก 2.2) การ วิเคราะห์และประเมิน เศรษฐกิจที่มีผลกระทบ จากการสอบถาม ผลลัพธ์ที่ได้ นั้น พบว่า ผู้ที่มีความรู้ ทางการเงินที่ดีและทักษะการจัดการเงินที่ดี จะมีการวางแผนเพิ่มความมั่งคั่งเพื่อการเกษียณ อย่างมี ประสิทธิภาพ เช่นกัน (Lusardi and Mitchell, 2007; Van and Alessie, 2008) จากการศึกษา ปัจจัย ด้านความรู้ และการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการออมเพื่อการเกษียณ พบว่า ระดับการศึกษา มี อิทธิพลเชิงบวกต่อการออมเพื่อการเกษียณ (ปัทมรัฐ ธรรมธิ และ พูนพิสมัย นามเทพ, 2550) นอก จากนี้ (ปัทมรัฐ ธรรมธิ, 2550) พบว่า การทราบเงื่อนไข เกี่ยวกับกองทุนเพื่อลดหย่อนภาษี เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) กองทุนหุ้นระยะยาว (LTF) และการได้รับคำแนะนำจากบุคคล รอบข้าง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการออมเงินเพื่อการเกษียณ

ทฤษฎีด้านทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่ สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ อาจหมายถึง การแสดง ความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียง พยายามหรือไม่ต่อบางสิ่ง (Kanuk, 2006 อ้างใน นิรณาภา ลาวงศ์, 2556)

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งประชาชนเรียนรู้จาก ประสบการณ์ในอดีต โดยใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2552 อ้างใน นิรณาภา ลาวงศ์, 2556)

ทัศนคติ คือ ดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดย ทัศนคติ นั้นมีรากฐานมาจาก ความเชื่อที่อาจส่งผลถึง พฤติกรรมใน

อนาคตได้ ทักษะจึงเป็นเพียง ความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบ ต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นกรสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจาก การรับสาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรม (Roger, 1978:208-209 อ้างใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 122)

ทัศนคติ คือ ความพร้อม ที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ที่เป็นการสนับสนุน หรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่างหรือสิ่งใดๆ (Carter, 1959: 48)

ทัศนคติ คือ ความรู้สึก และความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด (Norman, 1971: 71)

ทัศนคติ เป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้เป็นแรงจูงใจ ที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ (เดโช สวานานนท์, 2512: 2)

ทัศนคติที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคล ว่าทัศนคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของ ความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้น ที่ได้รับมา ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้าน สิ่งแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด ในด้านพฤติกรรม หมายถึง การเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนอง (ศักดิ์ สุนทรเสณี, 2531)

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ ลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การแสดงออกของทัศนคติ แบ่งเป็น 2 พฤติกรรม ในลักษณะพึงพอใจ ซึ่งเรียกว่า ทัศนคติบวก และไม่พึงพอใจ เรียกว่าทัศนคติเชิงลบ เป็น ความรู้สึกทางใจ กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ไปทางใดทางหนึ่ง โดยที่ทัศนคติ เป็นสิ่งที่สะท้อนมาสู่ พฤติกรรมของบุคคล

องค์ประกอบของทัศนคติ ได้ 3 ประการ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ทั้งที่ชอบและไม่ชอบ ซึ่งมีที่มาจากกระบวนการทางความคิดที่ใช้เหตุผลเชิงตรรกะเป็นหลัก จึงเป็นทัศนคติที่ผ่านการประเมินของบุคคลนั้นๆ แล้ว

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก และอารมณ์ (The Affective Component) คือ ส่วนที่เป็นอารมณ์ความรู้สึก ที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปเป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของบุคคล เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติที่เชื่อว่าเป็นผลของการเรียนรู้จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ และเพื่อนวัยเดียวกัน เป็นเจตคติที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่างๆ การชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออก ซึ่งเป็นผลมาจาก องค์ประกอบด้านความรู้ และความคิด จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันนั้น เป็นผลมาจากการที่ บุคคลนั้นมีความเข้าใจ ความรู้สึก หรือมีแนวคิดที่แตกต่างกันนั่นเอง การเกิดทัศนคติ (Attitude Formation) ได้ให้ความเห็นว่าทัศนคตินั้น เกิดจากการเรียนรู้ เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และเกิดจากการเลียนแบบ หรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยแนวโน้มของพฤติกรรมเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้น

ทฤษฎีการวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคตินั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ยาก เพราะทัศนคติเป็นสิ่งที่วัดไม่ได้ ดังนั้น นักวิชาการจึงสร้างเครื่องมือขึ้นมาเรียกว่าสเกล (Scale) ซึ่งหมายความว่า เป็นวิธีการวัดประเด็นต่างๆ ของแต่ละเรื่องที่ต้องการจะวัด โดยนำมาชั่งน้ำหนักและให้คะแนนว่าข้อไหนควรจะมีคะแนนมากกว่ากันอย่างไร เมื่อสร้างวิธีวัดแล้ว จึงนำมาตรวจสอบความเชื่อถือ (Validity) และนำมาใช้วัดทัศนคติในกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการศึกษา

Thrustone (1967) ได้ให้ความเห็นว่า ทัศนคติจะวัดโดยตรงไม่ได้ แต่ต้องวัดจากการแสดงออกมาในรูปความคิดเห็นหรือภาษาพูด ซึ่งอาจจะวัดได้ไม่แน่นอนนัก จากภาษาพูดหรือพฤติกรรม

ที่แสดงออก เป็นเพียงเครื่องชี้ทัศนคติเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีความคลาดเคลื่อนตามหลักการวัดผล ดังนั้นจึงใช้การวัดทัศนคติจากคำตอบว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” กับข้อความในแบบวัดทัศนคติ แต่จะต้องไม่สรุปว่าบุคคลนั้นจะปฏิบัติตามในข้อที่ตนเห็นด้วย

Likert (1932) ได้กำหนด Scale ในการรวบรวมประเด็นต่างๆ โดยผู้ที่ถูกศึกษาจะให้คะแนน และรวมคะแนนทั้งหมดของการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่ใช้ในมาตรวัดประกอบไปด้วย ข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) และมีจำนวนพอๆกัน การกำหนดน้ำหนักคะแนน โดยการตอบแต่ละตัวเลือกกระทำภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว โดยกำหนดตามวิธี Arbitrary Weighting Method การใช้วิธีของ Likert จะสามารถใช้จำนวนข้อได้มากกว่า ทำให้ครอบคลุมเนื้อหาได้ชัดเจน ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับวิธีการวัดแบบอื่นๆ และในวิธีการหาระดับทัศนคติ โดยจัดในหัวข้อหลายๆหัวข้อ โดยในแต่ละหัวข้อจะใส่ระดับทัศนคติให้ครบทุกประเด็นหลังจากนั้นก็ให้นำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งค่าเฉลี่ยนี้เองคือ ทัศนคติ

นอกจากนั้น การวัดทัศนคติสามารถวัดได้โดยสังเกตพฤติกรรม ด้วยการเข้าไปคลุกคลีในบุคคลนั้นๆ ซึ่งต้องใช้เวลาและกำลังคน ส่วนมากจึงนิยมวัดด้วยการใช้มาตรวัดทัศนคติ (Attitude Scale) ที่สร้างขึ้นหรือวัดจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้น แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงก็คือคุณภาพของมาตรวัด หรือแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และปัญหาการแก้งตอบ โดยตอบไม่ตรงตามแนวความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้นๆ

ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

กาญจนา บุญประเสริฐ (2555 อ้างถึง จารุวรรณ กัณษานิตย์, 2531) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของทัศนคติประกอบไปด้วย

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละคน มิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก

3. ทักษะคิดเป็นสภาพจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลแต่ละคนต่างก็ได้รับประสบการณ์และผ่านการเรียนรู้มามาก อย่างไรก็ตามทักษะคิดอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

ประเภทของทักษะคิด

กาญจนา บุญประเสริฐ (2555 อ้างถึง จารุวรรณ กัณหาณิช, 2531) ทักษะคิดที่บุคคลแสดงออก สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1. ทักษะคิดเชิงบวก เป็นทักษะคิดที่ทำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรือ อารมณ์ จากสภาพจิตใจได้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือ เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง
2. ทักษะคิดเชิงลบ เป็นทักษะคิดที่สร้างความรู้สึกไปในทางไม่ดี ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือ หรือ ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจ
3. ทักษะคิดที่ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ทักษะคิดทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลหนึ่งอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือ ค่านิยมอื่นๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์

การเปลี่ยนแปลงทักษะคิด

Herbert (1967: 469) ได้อธิบายถึง การเปลี่ยนแปลงทักษะคิด โดยมีความเชื่อว่า ทักษะคิดอย่างเดียวกัน อาจเกิดในตัวบุคคลด้วยวิธีที่ต่างกัน จากความคิดนี้ เฮอร์เบิร์ต ได้แบ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงทักษะคิด ออกเป็น 3 ประการ

1. การยินยอม (Compliance) การที่บุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้น และยอมทำตามนั้น เป็นผลมาจาก อิทธิพลทางสังคม หรือ อิทธิพลของสิ่งที่ก่อให้เกิด การยอมรับนั้น กล่าวได้ว่า การยอมกระทำตามนี้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งจะมีพลังผลักดัน ให้บุคคลยอมกระทำตาม

2. การเลียนแบบ (Identification) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นยอมรับสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้น ซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจาก การที่บุคคล ต้องการจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พอใจระหว่างตนเอง และผู้อื่น การเลียนแบบ เป็นกระบวนการ การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ซึ่งมีพลังผลักดันมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการ โน้มโน้มใจ ของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลังของผู้ส่งสาร บุคคลจะรับเอาบทบาท ทั้งหมดของคนอื่นมาเป็นของตนเอง หรือแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน

3. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (Internalization) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า ซึ่งตรงกับความต้องการภายใน ค่านิยม ของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ซึ่งสอดคล้อง ความพึงพอใจ และค่านิยม (สิรินดา กลิ่นจันทร์หอม, 2555)

ทัศนคติการออม

ความหมายของทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2552 อ้างใน นิรณาภา ลาวงศ์, 2556)

Milton (1981) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า การผสมผสาน หรือการจัดระเบียบของความเชื่อมั่น ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ มีต่อสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อถือนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง ว่าชอบหรือไม่ชอบ (Kendler, 1974) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงถึงพฤติกรรมที่จะสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคล หรือ แนวคิดบางอย่าง การแสดงออกของทัศนคติแบ่งเป็น 2 พฤติกรรม ในลักษณะพึงพอใจ ซึ่งเรียกว่า ทัศนคติบวกและไม่พึงพอใจ เรียกว่าทัศนคติเชิงลบ (Hit et.al., 2006) ได้กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคล หมายถึงความรู้สึกทางใจ ที่กระตุ้นให้เกิด

พฤติกรรม ไปในทางใดทางหนึ่ง โดยที่ทัศนคติ เป็นสิ่งที่สะท้อนมาสู่พฤติกรรมของบุคคล (พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2531)

จากความหมายของทัศนคติ สามารถแยกองค์ประกอบของทัศนคติได้ 3 ประการ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ทั้งที่ชอบและไม่ชอบ 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เป็นอารมณ์ความรู้สึก ที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปเป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของบุคคล 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออก ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ และความคิด จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันนั้น เป็นผลมาจากการที่ บุคคลนั้นมีความเข้าใจ ความรู้สึก หรือมีแนวคิดที่แตกต่างกันนั่นเอง การเกิดทัศนคติ (Attitude Formation) ได้ให้ความเห็นว่าทัศนคตินั้น เกิดจากการเรียนรู้ เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และเกิดจากการเลียนแบบ หรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน (Gordon, 1975)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม (Behavior) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ซูดา จิตพิทักษ์ (2545) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมคือการกระทำของบุคคลนั้น โดยรวมทั้งสิ่งที่ปรากฏออกมาภายนอกและสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคลซึ่งสิ่งที่อยู่ภายในนั้นจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า (Value) ที่เขายึดเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่างๆ ทัศนคติ (Attitude) ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Tast) และสภาพจิตใจ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร (2541) ให้ความหมายพฤติกรรมมนุษย์ คือ มนุษย์มีพฤติกรรมภายในควบคุมพฤติกรรมภายนอก มนุษย์มีความรู้สึกในการสัมผัส มีการรับรู้ มีการเรียนรู้ มีการจำ มีการคิด มีการตัดสินใจ รวมทั้งเกิดอารมณ์ต่อกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

สิรินดา กลิ่นจันทร์หอม (2555) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม คือ กริยาที่แสดงออกหรือการโต้ตอบ เมื่อเผชิญกับสิ่งเร้ามากระทบ แล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็นสิ่งเร้าภายใน และสิ่งเร้าภายนอก

ประเภทของพฤติกรรม แบ่งออกเป็น

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ด้วยการสังเกตจากภายนอก

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถเห็นชัดได้ด้วยตาเปล่า ต้องอาศัยเครื่องมือและการตรวจสอบพฤติกรรมภายใน ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 ความรู้สึก (Feeling) ตอบสนองสิ่งเร้า ด้วยอวัยวะทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย

2.2 การรับรู้ (Perceiving) หมายถึง การแปลความหมายหรือการตีความ ที่ได้จากการสัมผัส

2.3 การจำ (Remembering) ความสามารถในการสะสมประสบการณ์ที่ผ่านมา และสามารถนำออกมาใช้ได้

2.4 การคิดและการตัดสินใจ (Thinking and Decision Making) หมายถึงการเก็บข้อมูลต่างๆ นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุและตัดสินใจ

จากความหมายของพฤติกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กระทำหรือการแสดงออกของบุคคล ทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน สังเกตเห็นได้และไม่สังเกตเห็นได้ แต่สามารถใช้เครื่องมือในการวัดได้

ลักษณะพฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์ จะตั้งอยู่บนสมมติฐาน 3 ประการ

1. สาเหตุ (Causality) กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์ต้องมีสาเหตุทำให้เกิดขึ้น (Behavior is Cause) ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม หรือ กรรมพันธุ์ หรือที่เรียกว่าอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายในร่างกาย
2. สิ่งเร้า (Drive Impulse) พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า เช่น แรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการหรือความจำเป็นของร่างกาย
3. การสู่เป้าหมาย (Goal Directness) กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์ไม่เพียงแต่สาเหตุและสิ่งเร้าทำให้เกิดเท่านั้นแต่ยังถูกนำไปสู่เป้าหมาย (Behavior is Goal Directed) ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อบรรเทาสิ่งเร้าในที่สุดจะลดความตึงเครียดและความต้องการต่างๆ

William (1974 อ้างใน ประนอม คำผา, 2547) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนว่า การแสดงออกถึงพฤติกรรมนั้น ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมาย การตัดสินใจของบุคคลว่าการกระทำในเรื่องใดก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัย อาจเหมือนหรือต่างกันขึ้นอยู่กับทางเลือกเหตุผลของผู้กระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factor) ประกอบด้วย

1.1 เป้าหมาย (Goal) หมายถึงการกระทำที่ผู้กระทำต้องการให้เกิดขึ้น

1.2 การปลุกฝังความเชื่อ หมายถึงความคิด ความรู้ที่ผู้กระทำได้รับการปลุกฝังจนเข้าใจเรื่องหนึ่งในรูปแบบของตนเอง และตัดสินใจเลือกแบบของการกระทำที่สอดคล้องกับความเชื่อดังกล่าวนี้

1.3 มาตรฐานค่านิยม หมายถึง มาตรฐานที่ผู้กระทำใช้เป็นตัวกำหนดที่จะใช้เป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ เป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสังคม มีคุณค่าแก่การนำไปปฏิบัติ รวมถึงเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

1.4 นิสัยชนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึงรูปแบบของการแสดงออกที่ผู้ที่เรากระทำได้รับการกระตุ้นมา โดยมีรูปแบบที่แน่นอน และมีการยอมรับเพราะมีการวิเคราะห์เหตุผลแล้วรวมถึงเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่เลือกปฏิบัติ ในทางที่ถูกต้อง โดยการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นความเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติ

2. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors)

2.1 ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึงการที่ผู้กระทำเข้าใจ และเชื่อว่ามีผู้คาดหวังในตัวเขา เขาจึงกระทำ

2.2 ข้อผูกพัน (Commitment) คือ สิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่า เขาถูกผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ

2.3 แรงเสริม (Forces) คือ ตัวช่วยให้ผู้กระทำนำไปสู่การกระทำทางสังคม เพราะขณะที่ผู้กระทำ กระทำนั้น เขาจะรู้สึกว่าได้รับแรงเสริมให้กระทำ

3. ปัจจัยสนับสนุน (Able Factors)

3.1 โอกาส (Opportunity) เป็นความเชื่อของผู้กระทำว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ

3.2 ความสามารถ (Ability) คือ การที่ผู้กระทำรู้ความสามารถของตนเองที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในเรื่องนั้นๆ ได้

3.3 การสนับสนุน (Support) หมายถึง สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับจากคนอื่นและรู้สึกว่ามีสิ่งสนับสนุนให้กระทำ

พฤติกรรมการออม

พฤติกรรมการออม หมายถึง การเข้าใจหลักการใช้จ่ายเงิน และเก็บออมเงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน และมีแบบแผนซึ่งแสดงออกมาเป็นการกระทำ

ผลิตภัณฑ์การออมเงินเพื่อการเกษียณ

1. ประกันสังคม

การประกันสังคม ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดระยะเวลาเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบเพื่อให้ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน พ.ศ. 2546 (สำนักงานประกันสังคม, 2557)

ประกันสังคม คือการสร้างหลักประกันสังคมในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่มีรายได้และจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาลและมีการทดแทนรายได้อย่างต่อเนื่อง

ผู้ประกันตน คือลูกจ้างที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ในวันเข้าทำงาน และทำงานอยู่ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยนำส่งเงินสมทบคือ หักค่าจ้างร้อยละ 5 และนายจ้างต้องสมทบอีกร้อยละ 5 ของค่าจ้างซึ่งคำนวณจากฐานค่าจ้างเป็นรายเดือนต่ำที่สุดเดือนละ 1,650 บาท และสูงสุดไม่เกินเดือนละ 15,000 บาท

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับเงินจากประกันสังคม

เงื่อนไขการเกิดสิทธิกรณีบำนาญชราภาพ 1) จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือน ไม่ว่าจะระยะเวลา 180 เดือนจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม 2) มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และ 3) ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง

เงินบำนาญชราภาพ คือ เงินที่สำนักงานประกันสังคมจ่ายให้ผู้ประกันตนเป็นรายเดือนตลอดชีวิต

1.1 กรณีผู้ประกันตนอายุครบ 55 ปี ส่งเงินสมทบตั้งแต่ 180 เดือนขึ้นไป ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญชราภาพในอัตราร้อยละ 20 ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย ก่อนความเป็นผู้ประกันตน จะสิ้นสุดลง

1.2 กรณีผู้ประกันตนอายุครบ 55 ปีส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน จะได้รับเงินบำนาญชราภาพเพิ่มกรณีจ่ายเงินสมทบเกิน 180 เดือน โดยปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.5 ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบครบทุก 12 เดือน

1.3 กรณีผู้มีสิทธิรับเงินบำนาญชราภาพเสียชีวิตภายใน 60 เดือน (5 ปี) นับจากเดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ ทายาทผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จชราภาพเป็นจำนวน 10 เท่าของเงินบำเหน็จชราภาพรายเดือนที่ได้รับก่อนเสียชีวิต

เงื่อนไขการเกิดสิทธิ์กรณีบำเหน็จชราภาพ

- 1) จ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน
- 2) ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง
- 3) มีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย

2. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) คือ กองทุนที่ลูกจ้างและนายจ้าง จัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการออมแบบผูกพันระยะยาว (Contractual Saving) สำหรับลูกจ้าง เพื่อไว้ใช้จ่ายเมื่อยามเกษียณอายุ ทุพพลภาพ หรือต้องออกจากงาน ทั้งนี้ เงินที่นำเข้า

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินของสมาชิกทุกคน โดยประกอบด้วยเงินที่ลูกจ้างจ่ายเข้ากองทุนส่วนหนึ่ง เรียกว่า เงินสะสม ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สะสมได้ในอัตราที่ไม่ต่ำกว่า 2 % แต่ต้องไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง เงินที่นายจ้างจ่ายเพิ่มให้อีกส่วนหนึ่งเรียกว่า เงินสมทบ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สมทบในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้าง (นั่นคือ นายจ้างมีส่วนช่วยลูกจ้างออมเงินด้วย) และเงินที่ได้มาจากการที่มีผู้อื่นบริจาคให้กองทุนอีกส่วนหนึ่ง

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน (2557)

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพถือเป็นสวัสดิการของนายจ้างที่จัดให้เพื่อสนับสนุนการออมของลูกจ้าง โดยมีรูปแบบการลงทุน 2 ประเภท

2.1 กองทุนเดี่ยว (Single Fund) เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยนายจ้างเพียงรายเดียว ซึ่งปกติจะมีขนาดของเงินกองทุนค่อนข้างใหญ่ ไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบาท สามารถกำหนดนโยบายการลงทุนของกองทุนได้ โดยนายจ้างและกองทุนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุนเอง

2.2 กองทุนรวม (Pooled Fund) เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้น โดยนายจ้างมากกว่า 1 รายขึ้นไป ซึ่งจะนำเงินกองทุนของนายจ้างทุกรายมารวมกัน จึงทำให้มีปริมาณเงินกองทุนมากขึ้น สามารถกระจายการลงทุนเพื่อชะลอความเสี่ยงได้โดยการลงทุนตราสารมากขึ้น ทั้งนี้ นายจ้างแต่ละราย จะมีกรรมสิทธิ์ในกองทุนและมรดกแบ่งเฉลี่ยค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุนตามสัดส่วนของเงินกองทุนของตน นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดนโยบายการลงทุนกลางสำหรับใช้ร่วมกันด้วย

ประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สำหรับลูกจ้าง

เมื่อครบเกษียณอายุ (กรณีเกษียณอายุ ลูกจ้างต้องเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปีบริบูรณ์) ทุพพลภาพ หรือเมื่อต้องการออกจากงาน ลูกจ้างจะได้รับเงินกองทุน ซึ่งประกอบไปด้วยเงินสะสม เงินสมทบ และผลประโยชน์ที่เกิดจากการที่กองทุนนำเงินไปลงทุน โดยเงินกองทุนที่ได้รับนี้ ได้รับการยกเว้นภาษี ทั้งจำนวน เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ในจำนวนไม่เกิน 30,000 บาท และต้องไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง

สำหรับนายจ้าง

เป็นการเสริมแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ลูกจ้าง กรณีที่ลูกจ้างไม่มีสิทธิรับเงินคืนกองทุนตามเงื่อนไข นายจ้างจะได้สิทธิรับเงินสมทบ รวมทั้งผลประโยชน์จากเงินสมทบคืน เงินสมทบที่นายจ้างจ่ายเข้ากองทุนแต่ไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง สามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี

3. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF)

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF) เป็นกองทุนรวมประเภทที่ส่งเสริมให้เกิดการออมเงินระยะยาวไว้สำหรับใช้จ่ายยามเกษียณอายุ ซึ่งกองทุนนี้ ถือได้

ว่าเป็นที่น่าสนใจ เพราะได้รับผลประโยชน์ทางภาษี เพื่อจูงใจให้ผู้สนใจมีการเก็บออมระยะยาว สำหรับชีวิตหลังเกษียณ แต่ผู้ลงทุนต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการลงทุนต่างๆ จึงจะได้รับประโยชน์ทางภาษีนั่น (ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน, 2557)

นโยบายการลงทุนของกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ มีนโยบายที่มีระยะเวลาที่ยาวนาน จึงทำให้มีโอกาสได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจและภาวะการลงทุนในแต่ละช่วงได้ ดังนั้น เพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนให้สอดคล้องกับความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงของผู้ลงทุนและสภาพตลาดในแต่ละช่วงเวลา กองทุน RMF จึงมีนโยบายการลงทุนที่หลากหลายเหมือนกองทุนรวมทั่วไป ตั้งแต่กองทุนที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ เช่น กองทุน RMF ที่ลงทุนในตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล หรือกองทุนที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง เช่น กองทุน RMF ที่ลงทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชน ไปจนถึงกองทุนที่มีระดับความเสี่ยงสูง เช่น กองทุน RMF ที่ลงทุนในหุ้น โบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

เงื่อนไขการลงทุนของ RMF

เริ่มลงทุนแล้ว ต้องลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยซื้อหน่วยลงทุนของกองทุน RMF ไม่น้อยกว่า ปีละ 1 ครั้ง ลงทุนขั้นต่ำ 3% ของเงินได้ในแต่ละปี หรือ 5,000 บาทแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ต้องไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเกินกว่า 1 ปี ติดต่อกัน (ยกเว้นปีใด ที่ไม่มีเงินได้ก็ไม่ต้องลงทุน) การขายคืนหน่วยลงทุนทำได้เมื่อ ผู้ลงทุนอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี และลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่วันที่ซื้อหน่วยลงทุนครั้งแรก โดยการนับจะนับเฉพาะปีที่มีการลงทุนเท่านั้น และหากผู้ลงทุนกระทำผิดเงื่อนไข เช่น การระงับการซื้อหน่วยลงทุน เกินกว่า 1 ปี ติดต่อกัน ทั้งที่ยังคงมีรายได้ ลงทุนขั้นต่ำไม่เป็นไปตามกำหนด ขายคืนหน่วยลงทุนก่อนที่ผู้ลงทุนจะอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์ ขายคืนหน่วยลงทุนก่อนที่จะมีการลงทุนครบ 5 ปี ทั้งนี้หากเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่าผิดเงื่อนไข เว้นแต่ผู้ลงทุนเสียชีวิตหรือทุพพลภาพ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ จึงจะไม่ถือว่าผิดเงื่อนไขการลงทุน

สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

เงินลงทุนในกองทุน RMF สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในปีภาษีนั้น และเมื่อรวมกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข) ที่ผู้ลงทุนมีอยู่ รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท

4. ประกันชีวิต

การประกันชีวิต เป็นวิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมกันเฉลี่ยภัย อันเนื่องมาจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ ทูพพลภาพ และการสูญเสียรายได้ในยามชรา โดยที่เมื่อบุคคลใดต้องประสบภัยเหล่านั้น ก็ได้รับเงินเฉลี่ยช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว โดยบริษัทประกันชีวิตจะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการนำเงินก้อนดังกล่าวไปจ่ายให้แก่ผู้รับประกันภัย

4.1 การประกันชีวิต แยกออกเป็น 3 ประเภท

4.1.1 ประเภทสามัญ เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยก่อนข้างสูง ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป ในการพิจารณาอาจจะมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจสอบสุขภาพ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ ของบริษัท และมีการชำระเบี้ยประกันภัยเป็น รายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือน หรือรายเดือน

4.1.2 ประเภทอุตสาหกรรม เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ โดยทั่วไปตั้งแต่ 10,000 -30,000 บาท เหมาะสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำ การชำระเบี้ยประกันภัยจะชำระเป็นรายเดือน และไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ ฉะนั้นจึงมีระยะรอคอย

4.1.3 ประเภทกลุ่ม เป็นการประกันชีวิตที่กรมธรรม์หนึ่งจะมีผู้เอาประกันภัยร่วมกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ส่วนมากจะเป็นกลุ่มพนักงานบริษัท ในการพิจารณารับประกันอาจมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท การประกันชีวิตกลุ่มนี้อัตราเบี้ยประกันชีวิตจะต่ำกว่าประเภทสามัญและไปประเภทอุตสาหกรรม

4.2 แบบของการประกันชีวิต แยกออกเป็น 4 แบบ

4.2.1 แบบตลอดชีพ เป็นการประกันชีวิต ที่ให้ความคุ้มครองตลอดชีพ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเมื่อใด ในขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ บริษัทประกันชีวิต จะจ่ายผลประโยชน์ให้แก่ผู้รับผลประโยชน์

4.2.2 แบบสะสมทรัพย์ เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิต จะจ่ายผลประโยชน์ให้เมื่อ ผู้เอาประกันภัย มีชีวิตอยู่จนครบสัญญา หรือเสียชีวิตในระยะเวลาประกันภัย

4.2.3 แบบชั่วระยะเวลา เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับผลประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่อยู่ในระยะเวลาประกันภัย เบี้ยต่ำ ความคุ้มครองสูง เมื่อครบสัญญาไม่มีเงินคืนให้

4.2.4 แบบเงินได้ประจำ เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันภัยทุกเดือน นับแต่ผู้เอาประกันภัยเกษียณอายุ หรือมีอายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี เป็นต้นไป แล้วแต่เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

จากข้อมูลด้านการประกันชีวิต ในรูปแบบเงินได้ประจำ เป็นรูปแบบที่สามารถตอบสนองรายได้ประจำของบุคคลที่เข้าสู่วัยเกษียณได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันลักษณะการออมในรูปแบบเงินได้ประจำหรือแบบบำนาญนั้น เป็นที่สนใจมากขึ้น และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ที่ให้สิทธิในการลดหย่อนภาษีจากเดิม 100,000 บาท โดยเพิ่มขึ้นอีกในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 200,000 บาท สำหรับการประกันชีวิตแบบบำนาญ ซึ่ง ส่งเสริมให้ประชาชนมีเงินออมระยะยาว และความมั่นคงในการดำรงชีพภายหลังเกษียณอายุการทำงาน

เงื่อนไขการใช้สิทธิ์ลดหย่อนภาษีผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อการเกษียณ

สามารถใช้สิทธิ์ลดหย่อนได้ ในอัตราร้อยละ 15 ของรายได้พึงประเมิน และเมื่อนำจำนวนเงินมารวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญราชการ กองทุน

สงครามที่ตามมาหมายความว่าด้วยโรงเรียนเอกชน ค่าซื้อหน่วยลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) แล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท ในปีภาษีเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเงิน

โสภณ โจนธ์ธำรงค์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งประกอบไปด้วย รายได้ จำนวนผู้พึ่งพิง ทรัพย์สินสุทธิ ความแตกต่างระหว่างภูมิภาค อายุของหัวหน้าครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ การถือกรรมสิทธิ์ในบ้าน และที่ดินและการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การนำเสนอแนะนโยบายส่งเสริมการออม ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานั้นได้ใช้ข้อมูล ภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2523 โดยใช้ตารางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ และสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจ ในรูปแบบเดียว โดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีตามสมมติฐานตามรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึ่งพิง และสมมติฐานของ Klein-Morgan โดยใช้การประมาณค่าสมการในแบบจำลองโดยอาศัยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบเพราะจำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอายุของหัวหน้าครัวเรือน และระดับการศึกษา โดยที่ครัวเรือนที่ระดับการศึกษาสูงจะเป็นครัวเรือนที่มีอายุของหัวหน้าครัวเรือนสูงและจะเป็นผลทำให้จำนวนผู้พึ่งพิงสูงตามไปด้วย งานศึกษาที่วิเคราะห์พฤติกรรมการออมเงินทั่วไป ส่วนใหญ่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม โดยแบ่งออกเป็นปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยด้านประชากรที่มีอิทธิพลต่อการออมครัวเรือนทั่วไป ได้แก่ ขนาดครัวเรือน มีอิทธิพลเชิงลบต่อการออม (ชารินทร์ ฉัตรไชยสิทธิกุล, 2543). จำนวนบุตร มีอิทธิพลในเชิงลบต่อการออม (วรเวศม์ สุวรรณระดา และ สมประวีณ มั่นประเสริฐ, 2551)

ชาโรนี ฉัตรไชยสิทธิกุล (2543) ศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการออมโดยรวมของคนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน พบว่า รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยที่รายได้มีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิง และขนาดของครัวเรือนมี ความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงข้าม

ปัจจัยด้านการศึกษา และความรู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมครัวเรือนทั่วไป พบว่า ระดับการศึกษา มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการออม (สิทธิพงษ์ พรหมทอง, 2544) การมีความรู้ทางการเงินเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการออมเงิน ในขณะที่การไม่รู้จักกองทุนรวมระยะยาว มีอิทธิพลในเชิงลบต่อการออมเงิน (วรเวศม์ สุวรรณระดา และ สมประวิณ มั่นประเสริฐ, 2551) ปัจจัยด้านการออมเงินกับสถาบันการเงิน และเขตที่อยู่อาศัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม พบว่า การวางแผนชีวิต มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการออมทั่วไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมการออมเงิน

สุดใจ น้ำผุด (2545) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลพบว่าเพศมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล (Steinrock, Stern, and Solomon, 1991) และในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินของนักศึกษาพบว่าเพศมีอิทธิพลในการพยากรณ์พฤติกรรมการจัดการทางการเงินมากกว่าทัศนคติต่อการใช้บัตรเครดิตของนักศึกษาและยังพบว่าเพศหญิงชอบซื้อเสื้อผ้าเพศชายชอบซื้อสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และบันเทิง (Hayhoe, Leach, Turner, Bruin, and Lawrence, 2000) ในการศึกษาปัจจัยในเรื่องการเรียนและไม่เรียนวิชาการการวางแผนการเงินส่วนบุคคลพบว่านักศึกษาที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลจะมีข้อจำกัดด้านความสามารถในการตัดสินใจเรื่องการเงินที่ถูกต้อง (Chen and Volpe, 1998)

จงรัก บุญแสง (2553) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์สาธารณสุขอุตรดิตถ์ (จำกัด) พบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

ส่วนใหญ่จะมีการแบ่งเงินเพื่อเก็บออมก่อนเหลือจึงค่อยใช้ด้วยการออมในสัดส่วนน้อยกว่า 20% ของรายได้ต่อเดือน โดยส่วนใหญ่จะออมเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ครอบครัว และเลือกออมกับสถาบันการเงินที่มีความมั่นคง ปลอดภัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Hilgert, Hogarth and Beverly (2003) ได้ศึกษาถึงการเชื่อมโยงระหว่าง ความรู้ทางการเงิน การเงิน และพฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน โดยสำรวจ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การบริหารจัดการกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่าย
2. การจัดการด้านเครดิต
3. การออมเงิน
4. การลงทุน

ซึ่งการสำรวจดังกล่าว ใช้แบบทดสอบจากมหาวิทยาลัยมิชิแกนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเงิน ผลการสำรวจ พบว่า พฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญ โดยผลที่ได้ กล่าวถึง การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อการวางแผนทางการเงินจากประสบการณ์ จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา คือ การเรียนรู้จากครอบครัวและเพื่อนส่วนการเรียนรู้จากการหลักสูตรตามสถานศึกษาต่างๆ มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ผลการสำรวจเพิ่มเติม เกี่ยวกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ และวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทักษะการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล พบว่า การเรียนรู้และนำไปใช้ด้วยตนเอง เป็นวิธีที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุด รองลงมา คือ การเรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่น วิดีโอ และการจัดสัมมนาด้านการเงิน มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

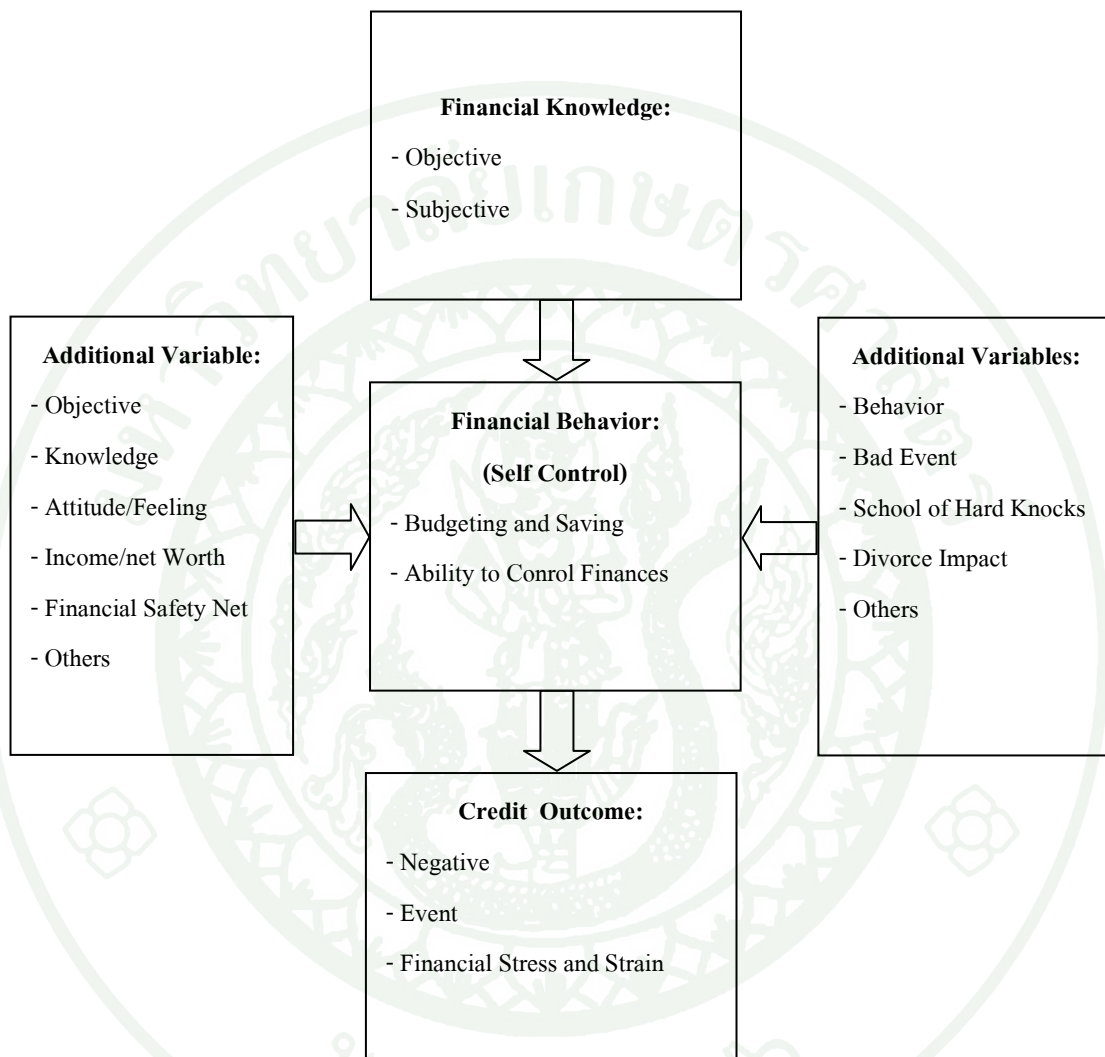
วาริพิน มงคลสมัย (2550) เรื่องผลของการสอนวิชาการบัญชีการเงินต่อพฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษาพบว่าจากการสอนวิชาการบัญชีการเงินและการสร้างสมุคบัญญัติรับจ่ายให้

เหมาะสมกับวัยจะมีผลทำให้การใช้เงินของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปโดยนักศึกษาร้อยละ 56 สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้รวมถึงการทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับและรายจ่ายประจำวันซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เราสามารถบริหารจัดการด้านการเงินของครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุคนธา ยิ้มแสงหยัด, 2553) ได้ให้ความหมายของการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลไว้ว่าการจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพจะทำให้บุคคลมีแนวทางในการวางแผนการเงินของตนเองและครอบครัวได้อย่างถูกต้องทั้งการจัดหาการใช้จ่ายการเก็บออมไว้ตลอดจนการลงทุนการรู้จักวางแผนและป้องกันสำหรับชีวิตและทรัพย์สินของตนอันจะนำมาซึ่งความมั่นคงและความผาสุกสำหรับบุคคลและครอบครัว

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย (2552) เรื่องการจัดการการเงินส่วนบุคคล: กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจต่อการวางแผนทางการเงินเพียงร้อยละ 46.8 แต่พบว่า มีวินัยทางการเงินถึงร้อยละ 51.5 ซึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจที่มี นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการประหยัดทักษะเกี่ยวกับประโยชน์จากข่าวสารในเรื่องการประหยัดเพื่อหาความสัมพันธ์กับการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยต่างประเทศในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของกลุ่มวัยรุ่น พบว่า ทักษะเกี่ยวกับประโยชน์จากข่าวสารในเรื่องการประหยัด ไม่มีความสัมพันธ์กับการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยต่างประเทศ (อำนาจ แดงรอด, 2540) ผลการวิจัยทั้งหลายที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรด้านเพศ การเรียนวิชาการวางแผนการเงินส่วนบุคคล การจดบันทึกรายจ่าย และการใช้บัตรเครดิตซึ่งที่มีผลต่อการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ตลอดจนความสัมพันธ์ของทัศนคติที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรม

Courchane and Zorn (2005) ได้ศึกษาการเชื่อมโยง ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน โดยปรับปรุงผลลัพธ์ทางการเงินที่ได้จากการศึกษา และพัฒนาเป็นโมเดลความสัมพันธ์การเชื่อมโยง ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน ดังภาพประกอบที่ 2.3

Model of Creditworthiness

ภาพที่ 2.4 โมเดล ความสัมพันธ์ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมส่วนตัวทางการเงิน
ที่มา: Courchane and Zorn (2005)

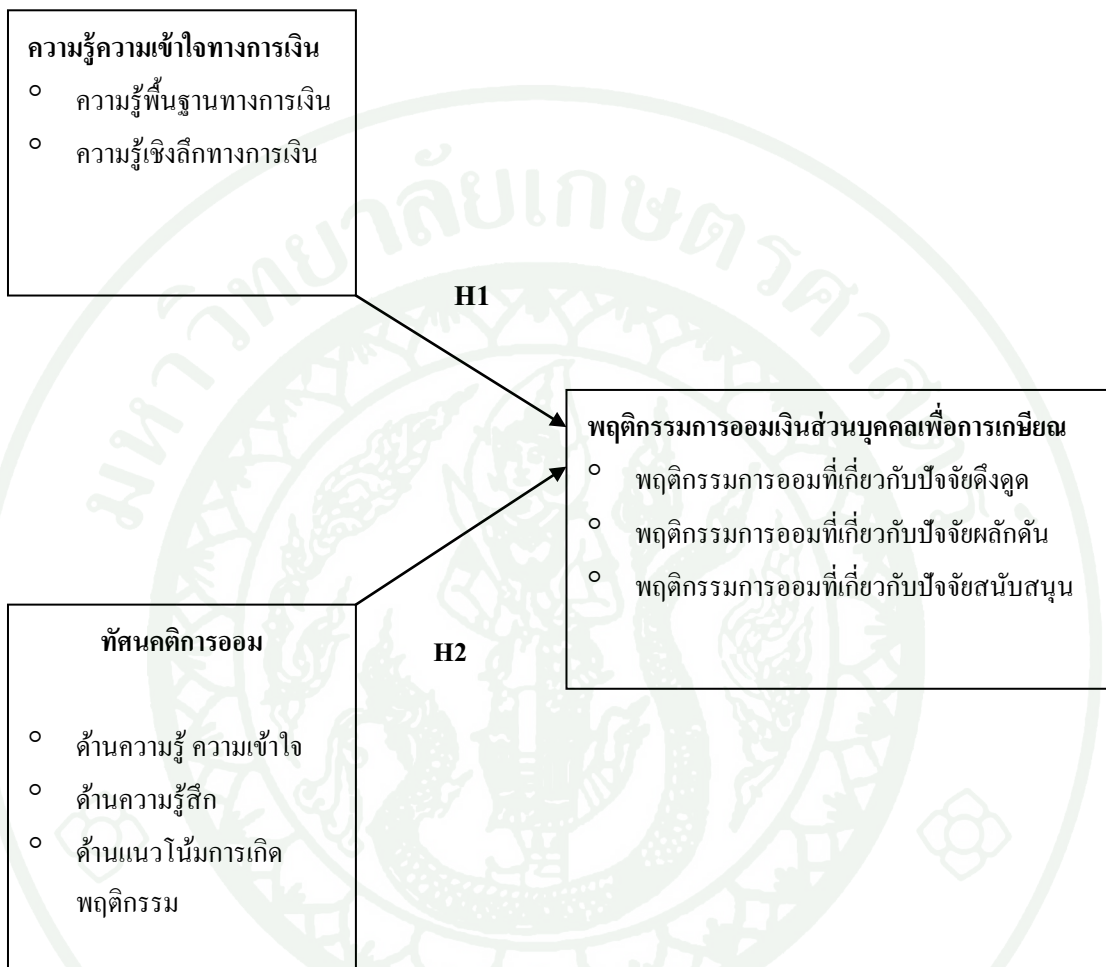
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงิน

ฉัตรรัตน์ สุวรรณะ และคณะ (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่ไม่มีการออม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม ได้แก่ อาชีพและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน รายได้รวมและค่าใช้จ่ายรวมต่อครัวเรือน โดยอัตราผลตอบแทน เป็นปัจจัยจูงใจในการออมมากที่สุด โดยการออมนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายยามเกษียณอายุ

ประยงค์ กุศิริสิน (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการออม ส่วนที่เหลือสาเหตุที่ไม่ออมเนื่องจาก มีภาระค่าใช้จ่ายมาก รายได้รวมของครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ที่ 30,000-40,000 บาทต่อเดือน รายจ่ายรวมอยู่ที่ 30,001-40,000 บาท ต่อเดือน หนี้สินของครัวเรือนอยู่ที่ 100,001-500,000บาท ภาระหนี้สินส่วนใหญ่ เป็นหนี้บัตรเครดิต ด้านพฤติกรรมการออม พบว่า ครัวเรือนจะมีการวางแผนการใช้จ่ายเมื่อได้รับรายได้ มีการออมอย่างต่อเนื่อง เดือนละ 1,001-5,000 บาทต่อเดือน วัตถุประสงค์การออมเพื่อ ใช้จ่ายฉุกเฉิน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนมากที่สุดคือการที่มีหลายรูปแบบให้เลือกและปลอดภัย

กุลิสรา กฤตวรกาญจน์ (2549) ศึกษาเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชน โดยการใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการพัฒนา พบว่า ภาพรวมของพฤติกรรมการออมของเยาวชนที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 438 คน มีรายได้และรายจ่ายไม่สูง เพราะฐานะครอบครัวไม่ดีนัก ส่วนเยาวชนที่ออมเงินไม่ได้ เพราะมีการใช้จ่ายเกินตัว รายรับมีไม่พอกับรายจ่าย ซึ่งสาเหตุมาจากอิทธิพลทางสังคมที่ทำให้นักเรียนมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ จึงทำให้เยาวชน มีหนี้ ด้วยความรู้ เจตคติ และค่านิยมด้านการออมของเยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการออมสอดคล้องตามค่านิยมสังคม เฉพาะความรู้พื้นฐานเท่านั้นแต่วิธีบริหารจัดการเงิน ยังมีน้อย

กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดเรื่องการออมเงิน กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ โดยใช้วิธีการเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนทั่วไป ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่จะทำการศึกษา ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ จึงคำนวณจากสูตร ดังต่อไปนี้ (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541)

$$n = \frac{Z^2 PQ}{e^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

Z = คะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}
 P &= \text{สัดส่วนของประชากรที่สนใจ} \\
 Q &= 1 - P \\
 E &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า}
 \end{aligned}$$

จากการสำรวจประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มคนในวัยทำงาน
นี้มีจำนวนคนในวัยทำงานที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 50 ของกลุ่มคนในวัยทำงาน

เมื่อแทนค่าตัวแปรที่ได้ในสมการ เพื่อคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของประชากร
โดยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = 0.05$) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2} \\
 &= 384
 \end{aligned}$$

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง ซึ่งผู้ศึกษาเห็นสมควรจะ
สุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง

2.2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลจาก
ตัวอย่าง เพศชาย และเพศหญิง ที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่
จะสามารถตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการ
ตรวจเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน มี
รายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การอบรมหลักสูตรทางการเงิน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ทางการเงิน (Lusardi and Mitchell, 2007) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานความเข้าใจและความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถามที่สามารถทดสอบและระบุระดับความรู้ความเข้าใจได้ โดยรายละเอียดของแบบสอบถาม มีจำนวน 16 ข้อ แบ่งคำถามเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ 1. พื้นฐานความเข้าใจ ประกอบด้วย จำนวนตัวเลข ดอกเบี้ยทบต้น อัตราเงินเฟ้อ มูลค่าเงินตามเวลา ภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อค่าของเงิน 2. ความรู้เชิงลึกทางการเงิน ซึ่งเกี่ยวกับ 2.1) ความรู้ในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ เช่น ตราสารทุน ตราสารหนี้ พันธบัตร เงินฝาก 2.2) การวิเคราะห์และประเมิน เศรษฐกิจที่มีผลกระทบ ซึ่งลักษณะแบบทดสอบเป็นคำถามที่นำข้อมูลมาประเมินผลการทดสอบของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถแบ่งระดับความรู้ทางการเงินได้ดังนี้

ระดับความรู้ดีมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับความรู้ดี	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับความปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับความรู้อ่อน	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับความรู้อ่อนมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติการออม ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการตรวจสอบเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติการออมเงินเพื่อการเกษียณ (Jame และ Arne, 1990 อ้างใน สุรเชษฐ์ ชีระมณี, 2534) ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ จำนวน 18 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 1-5)
2. ด้านความรู้สึก ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ (ข้อ 6-12)

3. ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ (ข้อ 12-18)

โดยแต่ละข้อคำถามเป็นคำถามเชิงบวกทุกข้อ

ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนค่าประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากทัศนคติเรื่องการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ในการพิจารณาระดับของทัศนคติเรื่องการออม ผู้วิจัยจัดระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2548)

$$\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละระดับ} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละระดับ} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

สามารถแบ่งระดับทัศนคติเรื่องการออม ได้ดังนี้

คะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีทัศนคติเรื่องการออมอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีทัศนคติเรื่องการออมอยู่ในระดับสูง
คะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีทัศนคติเรื่องการออมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีทัศนคติเรื่องการออมอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีทัศนคติเรื่องการออมอยู่ในระดับต่ำมา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการตรวจเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ William (อังไฉน ประพนอม คำพา, 2547) ประกอบด้วย 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมเงิน จำนวน 16 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. พฤติกรรมการออมเงินเกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูด ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 1-5)
2. พฤติกรรมการออมเงินเกี่ยวข้องกับปัจจัยผลักดัน ประกอบด้วยคำถาม 2 ข้อ (ข้อ 6-7)
3. พฤติกรรมการออมเงินเกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อ (ข้อ 8-16)

โดยแต่ละข้อคำถามเป็นคำถามเชิงบวกทุกข้อ

ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนค่าประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากทัศนคติเรื่องการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ในการพิจารณาระดับของพฤติกรรมการออม ผู้วิจัยจัดระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2548)

$$\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละระดับ} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละระดับ} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

สามารถแบ่งระดับพฤติกรรมการออม ได้ดังนี้

คะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึงมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึงมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับสูง
คะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึงมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึงมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึงมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับต่ำมาก

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปทดสอบหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละหัวข้อ ว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อกำหนดการในขั้นต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try -out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) และค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's Alpha Coefficient

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การอบรมหลักสูตรทางการเงิน

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการออมเงิน ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการตรวจเอกสารแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติของ Lincoln and Kalleberg (1988) ประกอบไปด้วย 3 คุณลักษณะ จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.914 เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นด้านพบว่า

1) ด้านความรู้ความเข้าใจ	มีค่าความเชื่อมั่น 0.834
2) ด้านความรู้สึกรู้สึก	มีค่าความเชื่อมั่น 0.824
3) ด้านแนวโน้มนำการเกิดพฤติกรรม	มีค่าความเชื่อมั่น 0.875

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการตรวจเอกสารแนวคิดของ William (1974)ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.820 เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นแต่ละปัจจัย พบว่า

1) ปัจจัยดึงดูด	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.771
2) ปัจจัยผลักดัน	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.589
3) ปัจจัยสนับสนุน	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.758

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ (Questionnaires)
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น งานวิจัยต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ไทย บทความทั้งในและต่างประเทศ อินเทอร์เน็ตและรายงานการศึกษาในส่วนมีเกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลอ้างอิงต่างๆ

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดและทำการบันทึกข้อมูล
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เพื่อนำไปลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป (Statistical Software) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) สำหรับข้อมูลทั่วไป

1.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ รายจ่าย ระยะเวลาการทำงาน การผ่านอบรมหลักสูตรทางการเงิน และระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายระดับทัศนคติที่มีต่อการออมเงิน

1.3 วิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อหาอิทธิพลระหว่าง พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ กับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติการออมเงิน

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ และพยากรณ์ตัวแปรตามจากตัวแปรอิสระ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และสหสัมพันธ์ (Multiple Regression and Correlation Analysis) ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ศึกษากำหนดสมการถดถอยพหุคูณไว้ดังนี้

$$\bar{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2$$

$$\bar{Y}_1 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$$

$$\bar{Y}_2 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$$

$$\bar{Y}_3 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$$

- เมื่อ $\bar{Y}$ = พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ
 $\bar{Y}_1$ = พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด
 $\bar{Y}_2$ = พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน
 $\bar{Y}_3$ = พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน
 X_1 = ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน
 X_{11} = ความรู้พื้นฐานทางการเงิน
 X_{12} = ความรู้เชิงลึกทางการเงิน
 X_2 = ทักษะคิดเรื่องการออมเงิน
 X_{21} = ทักษะคิดเรื่องการออมเงินด้านความรู้ความเข้าใจ
 X_{22} = ทักษะคิดเรื่องการออมเงินด้านความรู้ลึก
 X_{23} = ทักษะคิดเรื่องการออมเงินด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม
 $b_1, \dots, b_5$ = สัมประสิทธิ์ความถดถอยของค่าตัวแปรอิสระ
 a = ค่าคงที่

ผลของการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์ เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม จะแสดงค่าต่างๆ ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Determination : R^2) คือ สัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ตัวแปรอิสระ ($x_1, x_2, \dots, x_5$) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ หรือเป็นสัดส่วนหรือเป็นเปอร์เซ็นต์ของความผันแปร Y ที่มีสาเหตุเนื่องมาจากความผันแปรของ

$x_1, x_2, \dots, x_5$ เป็นค่าที่ใช้อธิบายว่าสมการที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับข้อมูลเพียงใด โดยค่า R^2 นี้ จะมีค่าสูงเมื่อเส้นความถดถอยที่เราประมาณค่ามีความคลาดเคลื่อนต่ำ

$$R^2 = \frac{\text{ความแปรปรวนที่อธิบายได้}}{\text{ความแปรปรวนรวม}}$$

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Correlation : R หรือ r) ได้จากการถอดรากที่สองของสัมประสิทธิ์เชิงซ้อน โดยที่สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดง ถึงความสัมพันธ์ ระหว่าง Y กับ $x_1, x_2, \dots, x_n$ ดังนี้

R มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า Y มีความสัมพันธ์กับ $x_1, x_2, \dots, x_n$ น้อยมาก

$R = 0$ แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กับ $x_1, x_2, \dots, x_n$

R มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า Y มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระทั้ง n ตัว

เป็นค่าที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 1 คู่ อาจจะเป็นความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยกันหรือตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อดูว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยที่คั่งการศึกษาว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยในสมการถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์เชิงส่วน (Partial Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปร Y กับ x_1 , Y กับ x_2 เป็นต้น (กัลยา, 2543)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ถึง วันที่ 1 ธันวาคม 2557 รวมระยะเวลา 5 เดือน

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่นำมาเสนอผลการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย ซึ่งสามารถนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. อักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปร

ตัวแปร

FK1	แทน	ความรู้พื้นฐานทางการเงิน
FK2	แทน	ความรู้เชิงลึกทางการเงิน
AT.COGE	แทน	ทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ
AT.AFF	แทน	ทัศนคติด้านความรู้ลึก
AT.BEH	แทน	ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม
BE.FAC1	แทน	พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด
BE.FAC2	แทน	พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน
BE.FAC3	แทน	พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

2. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Max	แทน	ค่าสูงสุด
SKEW	แทน	ค่าความเบ้
KUR	แทน	ค่าความโด่ง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-Distribution
f	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-Distribution
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) หรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลักษณะข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

จากการแจกแบบสอบถามจำนวน 420 ชุด ได้รับกลับมา 409 ชุด หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ ทั้งสิ้น 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.238 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยข้อความถาม 10 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งงาน อยุงาน การเข้าร่วมสัมมนาทางการเงิน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้ทางการเงิน ด้วยการที่ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ โดยแบ่งเป็นความรู้พื้นฐานทางการเงิน และ ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

ส่วนที่ 3 ทศนคติเรื่องการออมเพื่อการเกษียณ โดยแบ่งเป็นทศนคติการออมเงินด้านความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติเรื่องการออมเงินด้านความรู้ลึก ทศนคติเรื่องการออมเงินด้านแนวโน้มการเกิด พฤติกรรม

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ ประกอบด้วย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ด้วยวิธีวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	135	33.8
หญิง	265	66.3
รวม	400	100
2.อายุ		
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 25 ปี	28	7
26-30 ปี	102	25.5
31-35 ปี	106	26.5
36-40 ปี	63	15.8
มากกว่า 41 ปี ขึ้นไป	101	25.3
รวม	400	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
3.สถานภาพ		
โสด	222	55.5
สมรส	166	41.5
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	12	3
รวม	400	100
4.จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	264	66
1-2 คน	123	30.8
3-4 คน	13	3.3
รวม	400	100
5.ระดับการศึกษา		
ปวช.-อนุปริญญา	45	11.3
ปริญญาตรี	278	69.5
ปริญญาโท	77	19.3
รวม	400	100
6.ระดับรายได้		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ15,000บาท	29	7.2
15,001-25,000 บาท	137	34.3
25,001-35,000 บาท	120	30
35,001-50,000 บาท	76	19
สูงกว่า 50,001 บาทขึ้นไป	38	9.5
รวม	400	100
7.รายจ่าย		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ15,000 บาท	117	29.3
15,001-25,000 บาท	163	40.8
25,001-35,000 บาท	74	18.5
35,001-50,000 บาท	32	8
สูงกว่า 50,001 บาทขึ้นไป	14	3.5
รวม	400	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
8.ตำแหน่งงาน		
ระดับเจ้าหน้าที่	274	68.5
ระดับหัวหน้างาน	19	4.8
ระดับผู้จัดการ	87	21.8
ระดับผู้บริหาร	11	2.8
อื่นๆ	9	2.3
รวม	400	100
9.ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	26	6.5
1-5 ปี	139	34.8
6-10 ปี	107	26.8
มากกว่า 10 ปี	128	32
รวม	400	100
10. การเข้าอบรมสัมมนาทางการเงิน		
เคยเข้าร่วมสัมมนาทางการเงิน	292	73
ไม่เคยเข้าร่วมสัมมนาทางการเงิน	108	27
รวม	400	100

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชน

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 265 คน คิดเป็น ร้อยละ 66.3 เพศชาย จำนวน 135 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.8

อายุ พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน มีอายุ 31-35 ปี มากที่สุด มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รองลงมาคือมีอายุ 26-30 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป มีจำนวน 101 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.3 อายุ 36-40 ปี มีจำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.8 และมีอายุน้อยกว่า หรือเท่ากับ 25 ปี น้อยที่สุด มีจำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 7

สถานภาพสมรส พบว่า พนักงานมีสถานะโสดมากที่สุด จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 สถานภาพสมรส จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3

จำนวนบุตร พบว่าพนักงานบริษัทเอกชน ไม่มีบุตร จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66 มีบุตร 146 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1

ระดับการศึกษา พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโทจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3 และระดับปวช – อนุปริญญา จำนวน 45 คนคิดเป็นร้อยละ 11.3

รายได้ พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ 15,001-25,000 บาท เป็นส่วนมาก จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมา คือมีรายได้ 25,000-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30 รายได้ 35,001-50,000 บาท มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19 รายได้สูงกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 และอันดับสุดท้ายคือ น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 15,000 บาท มีจำนวน 29 คนคิดเป็นร้อยละ 7.2

รายจ่าย พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน มีรายจ่าย 15,000-25,000 บาท เป็นส่วนมาก จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา คือมีรายจ่าย น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 25,001-35,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 รายได้ 35,001-50,000 บาท มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และอันดับสุดท้ายคือ สูงกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 3.5

ตำแหน่งการทำงาน พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับเจ้าหน้าที่ จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 รองลงมาอยู่ในระดับ ผู้จัดการ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับหัวหน้างาน จำนวน 19 คนคิดเป็นร้อยละ 4.8 ระดับผู้บริหารมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และระดับงานอื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ระยะเวลาการทำงาน พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงาน 1-5 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มากกว่า 10 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และมีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า 1 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

การผ่านการอบรมหลักสูตรทางการเงิน พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 73 เคยผ่านการอบรมหลักสูตรทางการเงิน และมีจำนวน 108 คน ที่ไม่เคยรับการอบรมทางการเงิน

ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผู้วิจัยวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโค้ง ของตัวแปรเพื่อตรวจสอบลักษณะการกระจายและแจกแจงของตัวแปร

ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตัวแปร	M	SD	MIN	MAX	SKEW	KUR
ความรู้ทางการเงิน						
ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	3.84	1	5	1.1	-0.122	-0.583
ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	3.38	1.249	1	5	-0.229	-1.008
ทัศนคติเรื่องการออมเงิน						
ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.2735	0.6257	2.4	5	-0.531	-0.571
ด้านความรู้ลึก	4.3043	0.5428	2.43	5	-0.74	0.107
ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	4.1354	0.5943	2.5	5	-0.199	-0.757

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยรวมของตัวแปรที่ศึกษาอยู่ในช่วง 3.38 ถึง 4.3043 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยตัวแปรทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ลึกมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับสูงที่สุด (M = 4.3043) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.5428 ถึง 1 และเมื่อพิจารณาค่าความเบ้ของตัวแปรในภาพรวมอยู่ในช่วง -0.74 ถึง -0.122 ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นลบ (เบ้ซ้าย) ซึ่งหมายความว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาความโค้งพบว่า ในภาพรวมอยู่ในช่วง -1.008 ถึง -0.107 ส่วนใหญ่เป็นลบ (ราบกว่าปกติ)

ตารางที่ 4.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Correlation								
	FK1	FK2	SUM.AT.CO	SUM.AT.KN	SUM.ATT.BEH	SUM . BEH1	SUM . BEH2	SUM . BEH3
fk1	1	.434**	.101*	.142**	0.045	-0.018	0.005	-0.012
fk2	.434**	1	.254**	.244**	.174**	0.088	.105*	.136**
sum.at.kn	.101*	.254**	1	.660**	.575**	.371**	.353**	.358**
sum.at.co	.142**	.244**	.660**	1	.635**	.343**	.443**	.325**
sum.at.be	0.045	.174**	.575**	.635**	1	.597**	.440**	.452**
sum.beh.fac.1	-0.018	0.088	.371**	.343**	.597**	1	.491**	.505**
sum.beh.fac.2	0.005	.105*	.353**	.443**	.440**	.491**	1	.457**
sum.beh.fac.3	-0.012	.136**	.358**	.325**	.452**	.505**	.457**	1
α	0.695	0.843	0.871	0.85	0.922	0.771	0.589	0.758

หมายเหตุ: **. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความรู้ทางการเงิน ด้วยการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ โดยแบ่งเป็นความรู้พื้นฐานทางการเงิน และ ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับระดับความรู้พื้นฐานทางการเงิน

ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงิน	ความถี่	ร้อยละ
ระดับความรู้น้อยมาก	9	2.3
ระดับความรู้น้อย	46	11.5
ระดับความปานกลาง	88	22
ระดับความรู้ดี	116	29
ระดับความรู้ดีมาก	141	35.3
รวม	400	100

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับระดับความรู้เชิงลึกทางการเงิน

ระดับความรู้เชิงลึกทางการเงิน	ความถี่	ร้อยละ
ระดับความรู้น้อยมาก	30	7.5
ระดับความรู้น้อย	77	19.3
ระดับความรู้ปานกลาง	56	25.3
ระดับความรู้ดี	50	23.8
ระดับความรู้ดีมาก	104	24.3
รวม	400	100

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน	M	SD	ระดับ
1.ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	3.84	1.100	สูง
2.ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	2.84	1.249	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 แสดงระดับความรู้ทางการเงินของพนักงานบริษัทเอกชน โดยแบ่งเป็น ความรู้พื้นฐานทางการเงิน และความรู้เชิงลึกทางการเงิน พบว่า ความรู้พื้นฐานทางการเงินของพนักงานบริษัทเอกชน อยู่ในระดับสูง (Mean = 3.84) และ ความรู้เชิงลึกทางการเงินของพนักงานบริษัทเอกชน อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.84)

ส่วนที่ 3 ทศนคติเรื่องการออมเพื่อการเกษียณ โดยแบ่งเป็นทศนคติการออมเงินด้านความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติเรื่องการออมเงินด้านความรู้ลึก ทศนคติเรื่องการออมเงินด้านแนวโน้มการเกิด พฤติกรรม

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ

ทศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ	M	SD	ระดับ
1.การเรียนรู้ด้านการเงิน ทำให้เข้าใจเรื่องการออม	4.30	.753	สูงมาก
2.การเรียนรู้ด้านการเงิน ทำให้เข้าใจวิธีการออมเงิน	4.35	.695	สูงมาก
3.ความรู้ด้านการเงิน ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเกษียณ	4.17	.835	สูง
4.ความรู้ด้านการเงินช่วยประเมินสถานะการเงิน ได้ถูกต้อง	4.21	.837	สูงมาก
5.ความรู้ด้านการเงินทำให้มีทศนคติบวกต่อการออมเพื่อเกษียณ	4.34	.722	สูงมาก
รวม	4.2735	.62568	สูงมาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงความคิดเห็นของพนักงานบริษัทเอกชน เกี่ยวกับทศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า พนักงานบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก (M = 4.2735) เมื่อพิจารณาเป็นหัวข้อ พบว่า การเรียนรู้ด้านการเงินทำให้เข้าใจวิธีการออมเงิน ความรู้ทางการเงินทำให้มีทศนคติบวกต่อการออมเพื่อเกษียณ การเรียนรู้ด้านการเงินทำให้เข้าใจเรื่องการออม ความรู้ด้านการเงินช่วยประเมินสถานะการเงิน ได้ถูกต้อง และความรู้ด้านการเงินส่งผลให้บรรลุเป้าหมายการออมเพื่อเกษียณ อยู่ในระดับสูงมาก (M = 4.35, 4.34, 4.30, 4.21 และ 4.17 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึ

ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึ	M	S.D.	ระดับ
1.รายได้มีผลกระทบต่อการออมเพื่อการเกษียณ	4.26	.709	สูงมาก
2.รายได้ที่จำกัดส่งผลให้คำนึงถึงการออมเพื่อเกษียณ	4.08	.807	สูง
3.รายได้ที่มากขึ้นส่งผลให้ออมเพื่อการเกษียณ	4.27	.736	สูง
4.การไม่ออมเงินในวัยทำงาน ทำให้เงินไม่เพียงพอเกษียณ	4.50	.697	สูงมาก
5.เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น	4.30	.791	สูงมาก
6.ท่านต้องดูแลตัวเองในวันที่เกษียณ	4.43	.720	สูงมาก
7. คนไทย มีอายุยืนยาวขึ้น จึงออมเงินเพื่อเกษียณมากขึ้น	4.30	.779	สูงมาก
รวม	4.1354	.59428	สูงมาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงความคิดเห็นพนักงาน พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนบริษัทเอกชน มีความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึ อยู่ในระดับสูงมาก(M = 4.1354) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การไม่ออมเงินในวัยทำงานทำให้เงินไม่เพียงพอเกษียณ ท่านต้องดูแลตัวเองในวันที่เกษียณ เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณรายได้ลดลงรายจ่ายเพิ่มขึ้น คนไทยมีอายุยืนยาวขึ้นจึงออมเงินเพื่อเกษียณมากขึ้น อยู่ในระดับสูงมาก (M = 4.50, 4.43, 4.30 และ 4.30 ตามลำดับ) ส่วนทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึ รายได้ที่มากขึ้นส่งผลให้ออมเพื่อการเกษียณ รายได้มีผลกระทบต่อการออมเพื่อการเกษียณ รายได้ที่จำกัดส่งผลให้คำนึงถึงการออมเพื่อเกษียณ อยู่ในระดับสูง (M = 4.27, 4.26 และ 4.08 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่เกิดพฤติกรรม

ทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	M	SD	ระดับ
1.เริ่มต้นการออมให้เร็วที่สุด	4.44	.672	สูงมาก
2.การคำนึงถึงความจำเป็นก่อนใช้จ่ายทุกครั้ง	4.08	.808	สูง
3.การบันทึกรายรับ-รายจ่าย เป็นประจำเป็นสิ่งจำเป็น	4.18	.818	สูง
4.ออมก่อนใช้จ่ายทุกครั้ง	4.27	.758	สูงมาก
5.ครอบครัวส่งเสริมให้ออมเพื่ออนาคต	4.06	.815	สูง
6.เพื่อนและคนรอบข้างออมเงินสม่ำเสมอส่งผลให้เราออมด้วย	3.79	.887	สูง
รวม	4.1354	.59428	สูง

จากตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นของพนักงานบริษัทเอกชน พบว่า พนักงานมีความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการออมเงินด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูงมาก ($M = 4.1354$) เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อพบว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม เริ่มการออมให้เร็วที่สุด และออมก่อนใช้จ่ายทุกครั้ง ($M = 4.44$ และ 4.27 ตามลำดับ) ส่วนทัศนคติเรื่องการออมเงินด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม ในรายหัวข้อ การบันทึกรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำเป็นสิ่งจำเป็น การคำนึงถึงความจำเป็นก่อนใช้จ่ายทุกครั้ง การส่งเสริมจากครอบครัวให้ออมเงินเพื่ออนาคต เพื่อนและคนรอบข้างออมเงินสม่ำเสมอส่งผลให้เราออมอยู่ในระดับสูง ($M = 4.18, 4.08, 4.06$ และ 3.79 ตามลำดับ)

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ ประกอบด้วย พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	M	S.D.	ระดับ
1.การออมเงินเพื่อเกษียณจำเป็นต้องตั้งเป้าหมาย	4.40	.693	สูงมาก
2.ตั้งเป้าหมายเพื่อเกษียณ เมื่อได้รับเงินเดือนงวดแรก	3.65	1.028	สูง
3.มีการบันทึกรายรับ-รายจ่าย	3.44	1.194	สูง
4.ครอบครัวมีการปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับความจำเป็น ของการออมเงินเพื่อการเกษียณ	3.65	1.003	สูง
5.คำนึงถึงทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ	3.96	.917	สูง
รวม	3.8170	.70835	สูง

จากตารางที่ 4.10 แสดงความคิดเห็นของพนักงานบริษัทเอกชน พบว่า พนักงานมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M = 3.8170$) เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรม พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนมีระดับพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยผลักดันพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณ

พฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน	M	S.D.	ระดับ
1. ท่านคาดหวังตนเองจะมีชีวิตในวัยเกษียณที่มีความสุขสบาย	4.30	.732	สูงมาก
2. ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่มีต่อบุคคลที่ท่านรัก ส่งผลให้ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณ ได้อย่างจำกัด	4.07	.824	สูงมาก
รวม	4.025	.8605	สูงมาก

จากตารางที่ 4-11 แสดงความคิดเห็นของพนักงานบริษัทเอกชน พบว่า พนักงานมีความเห็นพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน โดยรวมอยู่ในระดับ (M=4.025) เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรม พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนมีระดับพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน อยู่ในระดับสูงมาก

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

พฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	M	SD	ระดับ
1. เลือกรอการลงทุน ที่มีโอกาสสร้างผลตอบแทน	4.08	.044	สูง
2. ออมเงินด้วยการฝากธนาคาร	3.51	.053	สูง
3. ออมเงินด้วยประกันสังคม	3.57	.052	สูง
4. ออมด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.92	.048	สูง
5. ออมด้วยประกันชีวิตแบบบำนาญ	3.27	.058	สูง
6. ออมด้วยกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	3.57	.059	สูง
7. ท่านใช้ความสามารถด้านการเงินจัดสรรเงินเพื่อเกษียณ	3.76	.045	สูง
8. ผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสูง เป็นสิ่งที่เลือกออมเพื่อเกษียณ	3.96	.045	สูง
9. การอบรมด้านการเงิน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการออมเพื่อ เกษียณ	4.15	.044	สูง
รวม	3.7549	.02934	สูง

จากตารางที่ 4.12 แสดงความคิดเห็นของพนักงานบริษัทเอกชน พบว่า พนักงานมีความเห็นของพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับ (M = 3.8170) เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรม พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนมีระดับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ใช้สถิติทดสอบหาความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์แบบความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ระดับทัศนคติเรื่องการออมเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

ตารางที่ 4.13 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติเรื่องการออมเงินต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error of the Estimate
1	.585	.343	.339	.42114

- Predictors: (Constant), ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน, ทัศนคติเรื่องการออมเงิน
- Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ตัวแปรอิสระ ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ในระดับสูง คือ .585 ตัวแปร ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน สามารถอธิบายพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ ได้ 34.3% ด้วยความคลาดเคลื่อนของการกะประมาณ .42114 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เฉลี่ย)

ตารางที่ 4.14 การตรวจสอบตัวแปรอิสระความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออมเงิน สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	36.598	2	18.299	103.176	.0000*
	Residual	70.234	396	.177		
	Total	106.833	398			

a. Predictor : (Constant), ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน, ทัศนคติเรื่องการออม

b. Dependent Variable : ปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P=0.000^*$ ตัวแปรอิสระ ในด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติเรื่องการออมเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

Model	ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.359	.183		7.440	.000
	1.ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	0.029	.022	.199*	5.427	.018
	2.ทัศนคติเรื่องการออม	.610	.043	.595*	14.251	.000

a. Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\bar{Y} = 1.359 - 0.029 (\text{ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน}) + 0.610 (\text{ทัศนคติเรื่องการออมเงิน})$$

ค่า b ของความรู้ความเข้าใจทางการเงิน = 0.029 หมายความว่า จำนวนความรู้ความเข้าใจทางการเงิน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ เพิ่มขึ้น 0.029 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ($p = 0.018$) แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออม ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออม = 0.610 หมายความว่า จำนวนของทัศนคติเรื่องการออมเงิน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณจะเพิ่มขึ้น 0.053 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ($P = 0.000*$) แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

สมมติฐานที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

ตารางที่ 4.16 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error of the Estimate
1	.186	.11	.006	.70624

a. Predictors: (Constant), ความรู้พื้นฐานทางการเงิน, ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด ในระดับต่ำ คือ .186 ตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด ได้ 11 % ด้วยความคลาดเคลื่อนของการประมาณ .70624 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เฉลี่ย)

ตารางที่ 4.17 การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน สามารถทำนายพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	p
1	Regression	2.189	2	1.094	2.194	0.11
	Residual	198.016	397	.499		
	Total	200.204	399			

Dependent Variable : พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P=0.11$ ตัวแปรอิสระ ในด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ไม่ส่งผลต่อ พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินกับ พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model	ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.857	.104		28.852	0
	1.ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	0.02	.027	.076*	1.373	.041
	2.ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	.053	.026	.112*	2.019	.044

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\bar{Y} = 3.857 + 0.02(\text{ความรู้พื้นฐานทางการเงิน}) + 0.053(\text{ความรู้เชิงลึกทางการเงิน})$$

ค่า b ของความรู้พื้นฐานทางการเงิน = 0.02 หมายความว่า จำนวนความรู้พื้นฐานทางการเงิน 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว เพิ่มขึ้น 0.02 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ($p = 0.041^*$) แสดงว่า ความรู้พื้นฐานทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่า b ของความรู้เชิงลึกทางการเงิน = 0.053 หมายความว่า จำนวนของความรู้เชิงลึกทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว จะเพิ่มขึ้น 0.053 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า ($P = 0.044^*$) แสดงว่า ความรู้เชิงลึกทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักต้น

ตารางที่ 4.19 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร

โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักต้น

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std.Error of the Estimate
1	.225	.051	.046	.64112

Predictors: (Constant), ความรู้พื้นฐานทางการเงิน, ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน ในระดับต่ำ คือ .225 ตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายปัจจัยผลักดันพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลเพื่อเกษียณ ได้ 5.1% ด้วยความคลาดเคลื่อนของการประมาณ 0.64112 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เฉลี่ย)

ตารางที่ 4.20 การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน สามารถทำนายพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	8.695	2	4.347	10.577	.000*
	Residual	163.186	397	.411		
	Total	171.874	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P = 0.000^*$ ตัวแปรอิสระ ในด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน

ตารางที่ 4.21 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน

Model	ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.809	.095		40.280	.000
	1.ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	.053	.025	.114*	2.162	.031
	2.ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	.063	.021	.115*	2.939	.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\bar{Y} = 3.809 + 0.53 (\text{ความรู้พื้นฐานทางการเงิน}) + 0.063 (\text{ความรู้เชิงลึกทางการเงิน})$$

ค่า b ของความรู้พื้นฐานทางการเงิน = 0.053 หมายความว่า จำนวนความรู้พื้นฐานทางการเงิน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้มีพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัย ผลักดัน เพิ่มขึ้น 0.053 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P=0.031^*$ แสดงว่า ความรู้พื้นฐานทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

ค่า b ของความรู้เชิงลึกทางการเงิน = 0.063 หมายความว่า จำนวนของความรู้เชิงลึกทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน จะเพิ่มขึ้น 0.063 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.003^*$ แสดงว่า ความรู้เชิงลึกทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 2.3 ระดับความรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 4.22 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร

โดยรวมของความรู้ความเข้าใจทางการเงินต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error of the Estimate
1	.141	.020	.015	0.58176

Predictors: (Constant), ความรู้พื้นฐานทางการเงิน, ความรู้เชิงลึกทางการเงิน

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในระดับค่า คือ .141 ตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถ

อธิบายพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ได้ 2% ด้วยความคลาดเคลื่อนของการกะประมาณ .58176 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เฉลี่ย)

ตารางที่ 4.23 การตรวจสอบตัวแปรอิสระด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน สามารถทำนายพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	2.732	2	1.366	4.036	.018*
	Residual	134.362	397	.338		
	Total	137.094	399			

Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า มีตัวแปรอิสระในด้านความรู้ความเข้าใจอย่างน้อย 1 ตัว ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P = 0.018^*$ ตัวแปรอิสระ ในด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 4.24 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจทางการเงินกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model	ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3.668	.110		33.310	.000
	1.ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	.023	.030	.043*	-.785	.033
	2.ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	.060	.021	.154*	2.803	.005

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 3.668 + 0.023 (\text{ความรู้พื้นฐานทางการเงิน}) + 0.060 (\text{ความรู้เชิงลึกทางการเงิน})$$

ค่า b ของความรู้พื้นฐานทางการเงิน = 0.023 หมายความว่า จำนวนความรู้พื้นฐานทางการเงิน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน เพิ่มขึ้น 0.023 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.433$ แสดงว่า ความรู้พื้นฐานทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่า b ของความรู้เชิงลึกทางการเงิน = 0.060 หมายความว่า จำนวนของความรู้เชิงลึกทางการเงินเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปัจจัยผลักดันพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณจะเพิ่มขึ้น 0.060 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.005^*$ แสดงว่า ความรู้เชิงลึกทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ระดับทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

สมมติฐานที่ 3.1 ทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

ตารางที่ 4.25 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std.Error of the Estimate
1	.602	.362	.357	0.56783

Predictors : (Constant), ด้านความรู้ความเข้าใจ, ด้านความรู้ลึก, ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ตัวแปรอิสระ 3 ตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในระดับปานกลาง คือ .602 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความผันแปรของระดับพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด ได้ 36.2% ด้วยความคลาดเคลื่อน .56783 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์โดยเฉลี่ย)

ตารางที่ 4.26 การตรวจสอบตัวแปรอิสระที่สนใจเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนายพฤติกรรมออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	72.522	3	24.174	74.974	.000*
	Residual	127.683	397	.322		
	Total	200.204	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า มีตัวแปรอิสระในด้านความรู้อย่างน้อย 1 ตัว ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P = 0.000^*$ ตัวแปรอิสระของทัศนคติเรื่องการออมส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

ตารางที่ 4.27 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

Model	ทัศนคติ เรื่องการออม	Unstandardized		Standardized	t	P
		Coefficients		Coefficients		
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	.956	.242		3.955	.000
	1.ด้านความรู้ความเข้าใจ	.098	.063	0.41*	1.560	.012
	2.ด้านความรู้สึกลึก	-.133	.077	-.102	-1.741	.082
	3.ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	.729	.064	.612*	11.350	.000

a. Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\bar{Y} = 0.956 + 0.098 (\text{ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ}) - 0.133 (\text{ด้านความรู้สึกลึก}) + 0.729 (\text{ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม})$$

ค่า b ของความรู้ความเข้าใจ = 0.098 หมายความว่า จำนวนทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดเพิ่มขึ้น 0.098 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.012^*$ แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึกลึก = -0.133 หมายความว่า จำนวนด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม เพิ่มขึ้น 1 หน่วย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด จะลดลง 0.133 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.082$ แสดงว่า ทัศนคติด้านความรู้สึกลึก ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด

สมมติฐานที่ 3.2 ทศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อ
การเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน

ตารางที่ 4.28 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปร
โดยรวมต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error of the Estimate
1	.489	.239	.233	.54704

a. Predictors : (constant), ด้านความรู้ความเข้าใจ, ด้านความรู้สึกรู้สึก, ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ตัวแปรอิสระ 3 ตัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน ในระดับปานกลาง คือ .489 ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายความผันแปรของระดับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้านได้ 23.9% ด้วยความคลาดเคลื่อน .54704 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์โดยเฉลี่ย)

ตารางที่ 4.29 การตรวจสอบตัวแปรอิสระทศนคติเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนาย
พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	37.242	3	12.414	41.483	.000*
	Residual	118.503	396	.299		
	Total	155.744	399			

Predictors: (Constant), ด้านความรู้ความเข้าใจ, ด้านความรู้สึกรู้สึก, ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

Dependent Variable : ปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่ามีตัวแปรอิสระ ของทัศนคติเรื่องการออม อย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P = 0.000^*$ ตัวแปรอิสระของ ทัศนคติเรื่องการออม ส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัย ผลักดัน

ตารางที่ 4.30 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรทัศนคติเรื่องการออมกับพฤติกรรมการออม เงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน

Model	ทัศนคติ เรื่องการออม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.409	.233		6.049	.000
	1.ด้านความรู้ความเข้าใจ	.150	.055	0.15*	2.745	.006
	2.ด้านความรู้สึกรัก	.295	.074	.257*	4.000	.000
	3.ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	.269	.062	.256*	6.475	.000

Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\bar{Y} = 1.409 + 0.15 (\text{ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ}) + 0.295 (\text{ทัศนคติด้านความรู้สึกรัก}) + 0.269 (\text{ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม})$$

ค่า b ของความรู้ความเข้าใจ = 0.15 หมายความว่า จำนวนทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยหลักด้าน เพิ่มขึ้น 0.15 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.006^*$ แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้าน ความรู้ความเข้าใจ ส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัย ผลักดัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่า b ของความรู้สึก = 0.295 หมายความว่า จำนวนทัศนคติด้านความรู้สึก เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน เพิ่มขึ้น 0.295 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.000^*$ แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึกส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม = 0.269 หมายความว่า จำนวนด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม เพิ่มขึ้น 1 หน่วยพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน จะเพิ่มขึ้น 0.269 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.000^*$ แสดงว่า ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3.3 ระดับทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 4.31 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรโดยรวมต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error of the Estimate
1	.468	.219	.213	.52010

Predictors : (constant), ด้านความรู้ความเข้าใจ, ด้านความรู้สึก, ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ตัวแปรอิสระ 3 ตัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเรื่องการออมเพื่อการเกษียณ ในระดับปานกลาง คือ .468 ตัวแปรอื่น ๆ 3 ตัว สามารถอธิบายความผันแปรของระดับการยอมรับต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ได้ 21.9% ด้วยความคลาดเคลื่อน .52010 (หมายถึงความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เฉลี่ย)

ตารางที่ 4.32 การตรวจสอบตัวแปรอิสระที่สนใจเรื่องการออมแต่ละด้านที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model		Sum of Square	Df	Mean Square	F	P
1	Regression	29.974	3	9.991	36.935	.000*
	Residual	107.1.21	396	.271		
	Total	136.094	399			

Dependent Variable : พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่ามีตัวแปรอิสระ ของทัศนคติเรื่องการออม อย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการถดถอย $P = 0.000^*$ ตัวแปรอิสระของทัศนคติเรื่องการออม ส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ตารางที่ 4.33 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรทัศนคติเรื่องการออม กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

Model	ทัศนคติเรื่องการออม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.681	.222		7.590	.000
	1.ด้านความรู้ความเข้าใจ	.142	.058	.152*	2.477	.014*
	2.ด้านความรู้สึก	-.012	.070	.325	-.168	.862
	3.ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	.366	.059	.371*	6.219	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 1.681 + 0.143 (\text{ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ}) - 0.012 (\text{ทัศนคติด้านความรู้สึกรู้สึก}) + 0.362 (\text{ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม})$$

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ = 0.143 หมายความว่า จำนวนทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ พฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน เพิ่มขึ้น 0.143 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.014^*$ แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึกรู้สึก = -0.012 หมายความว่า จำนวนทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึกรู้สึกเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ทำให้ ลดลง -0.012 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ พบว่า $P = 0.862$ แสดงว่า ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้สึกรู้สึก ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ค่า b ของทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม = 0.366 หมายความว่า จำนวนด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม เพิ่มขึ้น 1 หน่วยพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน จะเพิ่มขึ้น 0.366 เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญพบว่า $P = 0.000^*$ แสดงว่า ทัศนคติด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.34 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานทางการวิจัย	เป็นไปตาม สมมติฐาน การวิจัย	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการ วิจัย
สมมติฐานที่ 1		
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเงินและทัศนคติเรื่องการออมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ		
ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน	✓	
ทัศนคติเรื่องการออม	✓	
1.1 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด		
ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	✓	
ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	✓	
1.2 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน		
ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	✓	
ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	✓	
1.3 ระดับความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน		
ความรู้พื้นฐานทางการเงิน	✓	
ความรู้เชิงลึกทางการเงิน	✓	
สมมติฐานที่ 2		
2.1 ทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด		
ด้านความรู้ความเข้าใจ	✓	
ด้านความรู้ลึก		✓
ด้านแนวโน้มนำการเกิดพฤติกรรม	✓	
2.2 ทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อปัจจัยผลักดันพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณ		
ด้านความรู้ความเข้าใจ	✓	
ด้านความรู้ลึก	✓	
ด้านแนวโน้มนำการเกิดพฤติกรรม	✓	

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

สมมติฐานทางการวิจัย	เป็นไปตาม สมมติฐานการ วิจัย	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการ วิจัย
2.3 ทศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรม การออมเพื่อการเกษียณ		
ด้านความรู้ความเข้าใจ	√	
ด้านความรู้สึกรัก		√
ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	√	

ข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ผู้วิจัย
นำเสนอข้อวิจารณ์ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลของความรู้ความเข้าใจทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคล
เพื่อการเกษียณ

จากผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
ออมเงิน เป็นผลมาจาก ความเข้าใจถึงความจำเป็นของการออมเงิน ด้วยวิธีการออมเงินที่มี
ประสิทธิภาพด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ บนความเสี่ยงที่ตนเองสามารถรับได้เพื่อให้เป็นไป
ตามเป้าหมายเพื่อการเกษียณ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน นอกจากนี้ การมีระดับความรู้ความเข้าใจทาง
การเงินที่ดีนั้น ยังส่งผลถึงการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ด้วยความระมัดระวังมีการวางแผนการเงิน
ต่างๆ ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย ในแต่ละช่วงของชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้นด้วย

2. อิทธิพลของทัศนคติเรื่องการออมที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการ
เกษียณ

จากผลการวิจัยพบว่าทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจและด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ เป็นผลมาจากความคิดที่มีต่อการออมว่าเป็นสิ่งที่ดี มีความจำเป็นที่จะต้องเริ่มเก็บออมเพื่อเกษียณเพื่อชีวิตในวัยเกษียณจะไม่ลำบาก ไม่ต้องพึ่งพิงลูกหลาน แต่ทัศนคติด้านความรู้สึกรายได้ประจำ คนส่วนใหญ่มีความกังวลเนื่องจากรายจ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน ก่อนข้างสูงประกอบกับมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวสูง จึงทำให้ทัศนคติด้านความรู้สึกรวมมีอิทธิพลเชิงลบต่อการออมเงินเพื่อการเกษียณ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ ในกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ทักษะการออม กับปัจจัยของพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่ามาตรฐาน (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ วิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณ (Multiple Regression) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.3 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 26.5 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 55.5 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 69.5 มีจำนวนบุตรไม่มีบุตร ร้อยละ 66 มีระดับรายได้ 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 34.3 มีระดับรายจ่าย 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 40.8 มีตำแหน่งงานระดับเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 68.5 มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-5 ปี ร้อยละ 34.8 และ เคยเข้าร่วมสัมมนาทางการเงิน ร้อยละ 73

2. พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่ มีความรู้พื้นฐานทางการเงิน อยู่ในระดับสูงมาก มีความรู้เชิงลึกทางการเงิน ระดับปานกลาง

3. พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ ในระดับสูงมาก ด้านความรู้สึกรู้สึก อยู่ในระดับสูงมาก และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมออม อยู่ในระดับสูง

4. พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดพฤติกรรมออม อยู่ในระดับสูง เกี่ยวกับปัจจัยผลักดันพฤติกรรมออม อยู่ในระดับสูงมาก และปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรมออม อยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ความรู้ความเข้าใจทางการเงิน และทัศนคติเรื่องการออม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

2. ระดับความรู้พื้นฐานและความรู้เชิงลึกทางการเงินมีอิทธิพลต่อปัจจัยดึงดูดพฤติกรรม ซึ่งเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายการออม การจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย การได้รับการปลูกฝังความเชื่อถึงความสำคัญของการออมเงิน ค่านิยมการใช้ชีวิต

3. ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินและความรู้เชิงลึกทางการเงินมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน เรื่องการความคาดหวังในการใช้ชีวิตในยามเกษียณ รวมถึงข้อจำกัดในการออมเงินเพื่อเกษียณ

4. ระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินและความรู้เชิงลึกทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ในการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ในการออมเพื่อการเกษียณ

5. ระดับทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดการออมเงิน

6. ระดับทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกรู้สึก และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดันการออมเงินเพื่อการเกษียณ

7. ระดับทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการออมเงินเพื่อการเกษียณ

8. ทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้สึกล้มไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดการออมเงินเพื่อการเกษียณ

9. ทัศนคติเรื่องการออม ด้านความรู้สึกล้มไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการออมเงินเพื่อการเกษียณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินเพื่อการเกษียณ ผู้วิจัยขอเสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากผลวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณ ดังนั้น เพื่อรักษาระดับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ปัจจัยสนับสนุน ให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการให้ความรู้ทางการเงินรวมถึงวิธีการจัดการด้านการเงิน ทักษะทางการเงิน แก่คนไทย ตั้งแต่วัยเยาว์ จนกระทั่งเข้าสู่วัยทำงาน ตลอดจนลู่ทางเข้าสู่วัยเกษียณ เพื่อให้ตระหนัก ถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของการวางแผนการออมที่ถูกต้อง สามารถสื่อสารข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องให้กับครอบครัว สร้างวินัยในการออม เป็นแนวทางสำหรับเยาวชน และประชาชนของประเทศ ในการสร้างรากฐานทางการเงินที่มั่นคงให้แก่ประเทศชาติ โดยธุรกิจภาคการเงินที่เกี่ยวข้อง สถาบันการเงินต่างๆ ธนาคาร บริษัทประกันชีวิต บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมและอื่นๆ ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม สร้างกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเงิน รวมถึงการสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางการเงิน ที่สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำ แก่ประชาชนได้

2. จากผลการวิจัย เกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการออม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณ ดังนั้นเพื่อรักษาระดับพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเกษียณที่เกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าว ปัจจัยผลักดันและปัจจัยสนับสนุน ให้มีประสิทธิผล ควรเริ่มจากสถาบันครอบครัว การสร้างแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรหลาน ในการใช้เงินให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิต สร้างค่านิยมรักการออมเงินตั้งแต่วัยเยาว์ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการออมเพื่อให้พนักงานในองค์กรต่างๆตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมตัวเพื่อเกษียณ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น ผู้สนใจอาจทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประชากรที่เป็นพนักงานที่ทำงานประจำ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อเกษียณ โดยนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้สนใจอาจมีเพิ่มการให้ความรู้ทางการเงิน รวมถึงทักษะการจัดการเงิน โดยทำในกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน โดยแบ่งเป็นก่อนเรียนรู้ และหลังเรียนรู้ ซึ่งจะประเมินถึงวิธีการจัดการเงิน เป็นหลัก
3. ผู้สนใจอาจมีการเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การใช้บริการจากผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน เช่น ที่ปรึกษาทางการเงิน เจ้าหน้าที่ธนาคาร เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้น จากการใช้บริการผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กาญจนา บุญประเสริฐ. 2555. พฤติกรรมการออมเงินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา บ้านหนองเขื่อน ตำบลไร่พัฒนา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลิศรา กฤตวรกาญจน์. 2549. การพัฒนาพฤติกรรมการออมเงินในเยาวชนโดยใช้กลยุทธ์การ
สื่อสารเพื่อการพัฒนา: กรณีศึกษาเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและพัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- เกศินี จุฑาวิจิตร. 2540. การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จันทร์เพ็ญ บุญฉาย. 2552. การจัดการการเงินส่วนบุคคล: กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ชารินี นัฏไชยสิทธิกุล. 2543. การวิเคราะห์การออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชуда จิตพิทักษ์. 2545. พฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน.
- เดโช สวานานนท์. 2512. ปทานุกรมจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- นภาพร ลิขิตวงศ์จร. 2550. “บัญชีครัวเรือน: เครื่องมือสู่เศรษฐกิจพอเพียง.” วารสารศูนย์บริการ
วิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 15(3): 25-29.
- นิรณาภา ลาวงศ์. 2556. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อประกันชีวิตระยะยาวของประชากรใน
พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. 2531. **ทัศนคติ**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช

ไพศาล หวังพานิช. 2526. **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ภราดร ปรีดาศักดิ์ 2550. **หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระพีพันธ์ โปธิศรี. 2553. **สถิติเพื่อการวิจัย**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาริพิน มงคลสมัย. 2550. “ผลของการสอนวิชาการบัญชีการเงินต่อพฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษา.” วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่. 9 (1): 85-94

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2541. **พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม: มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรเวศม์ สุวรรณระดา. 2551. **ระบบบำนาญแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศักดิ์ สุนทรเสถียร. 2531. **เจตคติ**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งวัฒนา

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. 2557. **กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Online)**.
www.tsi-thailand.org, 9 เมษายน 2557.

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. 2557. **หลักสูตรวางแผนการเงิน: ชุดวิชาที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน**. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. 2553. **หลักสูตรวางแผนการเงิน: การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ**. ชุดวิชาที่ 4. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

สรศักดิ์ วิชัยปะ. 2547. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดการด้านการเงินส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรชั้นประทวน กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจกองบัญชาการตำรวจนครบาล. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สถณี อาชวานันกุล.2553. เศรษฐกิจทางเลือก: ว่าด้วยเศรษฐกิจความสุข เศรษฐกิจอิสลามและนโยบายประชานิยม. กรุงเทพฯ: โอเพ่นบุ๊ก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. 2557. ธาระนำรู้ประกันชีวิต (Online). www.oic.or.th, 9 เมษายน 2557

สำนักงานประกันสังคม. 2557. สิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคม (Online). www.sso.go.th, 9 เมษายน 2557

สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2555. กลุ่มสถิติรายได้และรายจ่ายสำนักสถิติสังคม (Online). www.nso.go.th, 9 เมษายน 2557

สุดใจ น้ำฟูค. 2543. กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

สุรเชษฐ์ ชีระมณี. 2534. พฤติกรรมองค์กร. สงขลา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ สงขลา.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533. การสื่อสารเพื่อการจัดการในองค์กรธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Good, C. V. 1959. **Dictionary of Education**. 2nd ed. New York: McGraw-Hill Book Company. Inc.

Gordon, A. 1975. **The Nature of Personality**. Westport Connecticut: Greenwood Publishing.

- Herbert, C. K. 1967. **Attitude Change in Compliance, Identification and Internalization: Three Process of Attitude Change**. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Likert, R. 1932. "A Technique for the Measurement of Attitudes." **Archives of Psychology**. 22 (1): 140
- Lincoln J. R. and A. L. Kalleberg. 1988. "The Structure of Earnings Inequality in United States and Japan." **American Journal of Sociology**. 94 (-): 121-153
- Lusardi, A. 2004. "**Saving and the Effectiveness of Financial Education**". Pension Design and Structure. 1(-): 157-184
- Lusardi, A. and O. Mitchell. 2007. **Financial Literacy and Retirement Preparedness: Evidence and Implication for Financial Education Programs**. Frankfurt: Goethe University
- Milton, C.R. 1981. **Human Behavior in Organization**. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Mun, N.L. 1971. **Introduction to Psychology**. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Thurstone, L. L. 1967. **Reading in Attitude Theory and Measurement**. New York: John Wiley and Sons, Inc.
- Tois, H. L. and S. J. Carroll. 1982. **Dictionary of Management**. New York: John Wiley and Sons, Inc.
- William, W. R. 1974. **Some Aspects of Informal Social Participation of Farm Families**. New York: Cornell University. .

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ

คำชี้แจงทั่วไป:

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ
  2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
    - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ทางการเงิน
    - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติการออมเพื่อเกษียณ
    - ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ
- 1) โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ
  - 2) ทุกคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ถือว่ามีความลับ ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบใดๆเกิดขึ้นแก่ผู้ตอบแบบสอบถามนอกจากจะนำเสนอข้อมูลโดยรวมที่ได้จากการวิเคราะห์แล้ว ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณอย่างสูง

นางสาวณภัชชา ธาราชีวิน

นิสิตปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี อายุ 26 - 30 ปี
 อายุ 31 - 35 ปี อายุ 36 - 40 ปี
 41 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

โสด สมรส
 หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่

4. จำนวนบุตร

ไม่มีบุตร 1-2 คน
 3-4 คน 5 คนขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

ระดับปวช.-อนุปริญญา ระดับปริญญาตรี
 ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

น้อยกว่า15,000 บาท 15,001 -25,000 บาท
 25,001 -35,000 บาท 35,001 -50,000 บาท
 สูงกว่า 50,000 บาท

7. รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

- น้อยกว่า 15,000 บาท   15,001 -25,000 บาท
 25,001 -35,000 บาท   35,001 -50,000 บาท
 สูงกว่า 50,000 บาท

8. ตำแหน่งงาน

- ระดับเจ้าหน้าที่   ระดับหัวหน้างาน
 ระดับผู้จัดการ   ระดับผู้บริหาร
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (อายุงาน)

- น้อยกว่า 1 ปี   1- 5 ปี
 6- 10 ปี   มากกว่า 10 ปี

10. ท่านเคยอบรมหลักสูตรทางการเงิน หรือ เข้าร่วมงานสัมมนาทางการเงิน หรือไม่

- เคย   ไม่เคย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความรู้ทางการเงิน

คำชี้แจง กรุณาเลือกคำตอบที่ท่านทราบ หากไม่ทราบกรุณาเลือกข้อ ไม่ทราบ เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น

I. คำถามเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางการเงิน
Q1. จำนวนตัวเลข

สมมติว่า คุณมีเงิน 100 บาทในบัญชีออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี หลังจากนั้น 5 ปี คุณคิดว่าเงินในบัญชีของคุณจะเป็นเท่าไร

- มากกว่า 102 บาท   102 บาท   น้อยกว่า 102 บาท   ไม่ทราบ

Q2. ดอกเบี้ยทบต้น

สมมติว่าคุณมีเงิน 100 บาท ในบัญชีออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี ไม่เคยถอนเงินต้นและดอกเบี้ยที่ได้รับเลย เป็นเวลา 5 ปี คุณจะมีความมั่งคั่งเท่าไร

- มากกว่า 100 บาท   100 บาท
 น้อยกว่า 100 บาท   ไม่ทราบ

Q3. เงินเฟ้อ

อัตราดอกเบี้ย 1% ต่อปี อัตราเงินเฟ้อ 2% ต่อปี หลังจากออมครบ 1 ปี คุณคิดว่าอำนาจการจ่ายของเงิน (มูลค่าของเงิน) จะเป็นเท่าใด

- มากกว่าปัจจุบัน   ค่าของเงินเท่าเดิม
 น้อยกว่าปัจจุบัน   ไม่ทราบ

Q4. มูลค่าเงินตามเวลา

สมมติว่าวันนี้ นายเงิน ได้รับมรดก เป็นจำนวน 10,000 บาท และ อีก 3 ปีข้างหน้า นายทอง จะได้รับมรดกเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท ถามว่า ในการรับมรดกครั้งนี้ ใครจะรวยกว่ากัน หากนายเงินนำเงินไปลงทุนต่อ

- นายเงิน   นายทอง
 เท่ากัน   ไม่ทราบ

Q5. ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจการซื้อ

สมมติว่า ในปี 2557 คุณมีรายได้เพิ่มขึ้น จากเดิม 2 เท่า และ ราคาของสินค้าทั้งหมดเพิ่มขึ้น 2 เท่าเช่นกัน ถามว่า คุณมีอำนาจการซื้อ เท่าไร เมื่อเทียบกับรายได้ที่มีอยู่ของคุณ

- มากกว่า   เท่าเดิม
 น้อยกว่าปัจจุบัน   ไม่ทราบ

II. คำถามเชิงลึกเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเงิน

Q6. ข้อใดอธิบายถึงลักษณะการทำงานของตลาดหุ้น (Stock Market)

- ตลาดหุ้นช่วยในการทำนายผลกำไรของหุ้น
- ตลาดหุ้นส่งผลให้ราคาของหุ้นเพิ่มขึ้น
- ตลาดหุ้น เป็นตัวกลางของผู้ลงทุนที่ต้องการซื้อขายหุ้น
- ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
- ไม่ทราบ

Q7. ข้อความใดถูกต้อง ถ้านายเงิน ต้องการซื้อหุ้น ของบริษัท A

- นายเงิน ยืมเงิน บริษัท A
- นายเงิน เป็นเจ้าของส่วนหนึ่งของบริษัท A
- นายเงิน เป็นผู้รับผิดชอบต่อการชำระหนี้ ของบริษัท A
- ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
- ไม่ทราบ

Q8. ข้อความใดถูกต้อง เกี่ยวกับการลงทุนในกองทุนรวม

- การลงทุนในกองทุนรวม ในปีแรกไม่สามารถถอน (ขายคืน) ได้
- กองทุนรวม สามารถลงทุนในสินทรัพย์ได้หลายชนิด เช่น หุ้น พันธบัตรต่างๆ
- กองทุนรวม จ่ายผลตอบแทนที่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
- ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
- ไม่ทราบ

Q9. ข้อความใดถูกต้อง ถ้านายเงิน ซื้อหุ้นกู้ ของบริษัท A

- นายเงิน เป็นเจ้าของส่วนหนึ่งของบริษัท A
- นายเงิน ยืมเงิน บริษัท
- นายเงิน เป็นผู้รับผิดชอบต่อหนี้ ของบริษัท A
- ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง
- ไม่ทราบ

Q10. พิจารณาระยะเวลา ประมาณ 10 ถึง 20 ปี สินทรัพย์ (asset) ที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุด

- [ ] บัญชีออมทรัพย์ (Savings account)   [ ] พันธบัตร (Bond)
 [ ] หุ้น (Stock)   [ ] ไม่ทราบ

Q11. โดยปกติ สินทรัพย์ใดที่มีความผันผวนสูงที่สุด

- [ ] บัญชีออมทรัพย์ (Savings Account)   [ ] พันธบัตร (Bond)
 [ ] หุ้น (Stock)   [ ] ไม่ทราบ

Q12. เมื่อผู้ลงทุนมีการกระจายเงิน ในสินทรัพย์ (Asset) ที่แตกต่างกัน ความเสี่ยงจะเป็นอย่างไร

- [ ] เพิ่มขึ้น ..... [ ] ลดลง   [ ] เท่าเดิม   [ ] ไม่ทราบ

Q13. ถ้าคุณซื้อ พันธบัตร อายุ 10 ปี จากนั้น คุณขายพันธบัตรนี้ หลังจาก 5 ปี คุณจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ในการขายพันธบัตรคืนก่อนกำหนด ข้อความนี้ถูกต้องหรือไม่

- [ ] ถูกต้อง   [ ] ผิด   [ ] ไม่ทราบ

Q14. หุ้นสามัญ (Stock) มีความเสี่ยงมากกว่าพันธบัตร (Bond) ถูกต้องหรือไม่

- [ ] ถูกต้อง   [ ] ผิด   [ ] ไม่ทราบ

Q15. การซื้อหุ้นสามัญ มักจะให้ผลตอบแทนที่ปลอดภัย มากกว่า ผลตอบแทนจากกองทุนรวมที่ลงทุนในหุ้น

- [ ] ถูกต้อง   [ ] ผิด   [ ] ไม่ทราบ

Q16. ถ้าอัตราดอกเบี้ยลดลง สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับราคาของพันธบัตร จะเป็นอย่างไร

- [ ] เพิ่มขึ้น   [ ] ลดลง   [ ] เท่าเดิม   [ ] ไม่ทราบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ทัศนคติ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ					
1. การเรียนรู้ด้านการเงิน ทำให้ท่านเข้าใจเรื่องการออมเพื่อการเกษียณมากขึ้น					
2. การเรียนรู้ด้านการเงิน ทำให้ท่านเข้าใจถึงวิธีการออมเงินเพื่อการเกษียณ มากขึ้น					
3. ความรู้ด้านการเงินจะส่งผลให้ท่านประสบความสำเร็จในการออมเงินเพื่อการเกษียณ					
4. ความรู้ด้านการเงินช่วยประเมินสถานะทางการเงินของท่านได้อย่างถูกต้อง					
ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้ความเข้าใจ					
5. ความรู้ทางการเงินส่งผลให้ท่านมีทัศนคติเชิงบวกต่อการออมเงินเพื่อการเกษียณ					

ทัศนคติ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ทัศนคติเรื่องการออมด้านความรู้					
6. รายได้มีผลกระทบต่อการออมเพื่อการเกษียณ					
7. รายได้ที่จำกัดส่งผลให้ท่านคำนึงถึงการออมเงินเพื่อการเกษียณ					
8. รายได้ที่มากขึ้น ส่งผลให้มีการออมเพื่อการเกษียณมากขึ้น					
9. การไม่ออมเงินในวัยทำงาน ทำให้ท่านมีเงินไม่เพียงพอ ในยามเกษียณ					
10. เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น					
11. ท่านทราบว่าท่านต้องเลี้ยงดูตนเองในวันที่เกษียณ					
12. คนในสังคมไทย มีอายุยืนยาวขึ้น ท่านจึงเก็บออมเงินเพื่อการเกษียณมากขึ้น					
ทัศนคติเรื่องการออมด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม					
13. เริ่มต้นออมเงินเพื่อการเกษียณให้เร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้					
14. ท่านคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อของก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง					
15. ท่านคิดว่าการบันทึก รายรับ-รายจ่าย เป็นประจำ เป็นสิ่งจำเป็น					
16. ท่านคิดว่าเราควรออมเงินก่อนทุกครั้งที่ได้รับรายได้ ก่อนใช้จ่าย					
17. ครอบครัวของท่านมีการส่งเสริมให้ท่านออมเงินเพื่ออนาคตของตนเอง					
18. เพื่อนและคนรอบข้างของท่านมีการออมเงินเพื่อการเกษียณอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วย					
19. ครอบครัวของท่านมีการส่งเสริมให้ท่านออมเงินเพื่ออนาคตของตนเอง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

พฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูด					
1. การออมเงินเพื่อเกษียณจำเป็นต้องมีการตั้งเป้าหมาย					
2. ท่านตั้งเป้าหมายการออมเงินเพื่อเกษียณ เมื่อได้รับเงินเดือนงวดแรกของการทำงาน					
3. ท่านมีการบันทึกรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำ					
4. ครอบครัวของท่าน ปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับความจำเป็นของการออมเงินเพื่อการเกษียณ					
5. ค่านิยมทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ					
พฤติกรรมการออมเงินที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยผลักดัน					
6. ท่านคาดหวังว่า ตนเองจะมีชีวิตในวัยเกษียณที่มีความสุขสบาย					
7. ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ที่มีต่อบุคคลที่ท่านรัก ส่งผลให้ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณได้อย่างจำกัด					

พฤติกรรมกรรมการออมเงินเพื่อการเกษียณ	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
พฤติกรรมกรรมการออมเงินที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุน					
8. ท่านเลือกการออมเงิน/การลงทุน ที่มีโอกาสที่จะสร้างผลตอบแทนได้มากกว่า อัตราเงินเฟ้อ					
9. ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน : การฝากธนาคาร					
พฤติกรรมกรรมการออมเงินที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุน					
10. ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน : ประกันสังคม					
11. ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน : กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)					
12. ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน : ประกันชีวิตแบบบำนาญ					
13. ท่านออมเงินเพื่อการเกษียณด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเงิน : กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)					
14. ท่านใช้ความสามารถที่ท่านมีช่วยในการจัดการแผนเงินออมเพื่อการเกษียณ					
15. เมื่อสถาบันการเงินต่างๆมีผลิตภัณฑ์ที่มีผลตอบแทนสูง ท่านจะออม/ลงทุน เพื่อเป้าหมายการเกษียณของท่าน					
16. การเข้าอบรมสัมมนาด้านการเงิน ช่วยให้ท่านมีการออมเงินเพื่อการเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ ข 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าความเชื่อมั่น (Alpha)
ทัศนคติเรื่องการออม	
ด้านความรู้ความเข้าใจ	0.834
ด้านความรู้สึก	0.824
ด้านแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม	0.875
ค่าความเชื่อมั่นรวม	0.914
พฤติกรรมการออม	
ที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด	0.771
ที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน	0.589
ที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน	0.758
ค่าความเชื่อมั่นรวม	0.820

ซึ่งเมื่อได้ค่า Alpha จากการวิเคราะห์ Reliability Analysis จะเห็นได้ว่าในทุกๆ ด้านของทัศนคติเรื่องการออม มีค่ามากกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.7 ทุกค่า สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปร ของแบบสอบถามนั้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.914

จากการวิเคราะห์ Reliability Analysis พฤติกรรมการออมเงิน ตัวแปรที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูด และ ที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 และตัวแปรที่เกี่ยวกับปัจจัยผลักดัน มีค่าความเชื่อมั่น 0.589 สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรของแบบสอบถามนั้น มีค่าความเชื่อมั่นรวม 0.820

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล	ณัชชา ธาราชีวิน
วัน เดือน ปีที่เกิด	วันที่ 7 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาภาพถ่ายบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้จัดการขายงาน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)